

Memo van de gedeputeerde

M.P.J.M. van Gruijthuijsen

Gedeputeerde Economie, Kennis en Talentontwikkeling

Onderwerp

Periodieke inventarisatie Europese euro's

→ Peildatum **1 maart 2020**

Datum

11 mei 2020

Documentnummer

4696013

Aan

Provinciale Staten van
Noord-Brabant

Kopie aan

Gedeputeerde Staten van
Noord-Brabant

Van

Telefoon

(073) 681 25 87

Email

mvgruijthuijsen@brabant.nl

Bijlage(n)

Rapport

Geachte Statenleden,

Via dit memo wil ik u graag informeren over de Europese gelden die in de huidige Europese programmaperiode (2014-2020) zijn verleend aan Noord-Brabantse organisaties. Dit memo doet verslag van de stand van zaken per 1 maart 2020. Deze inventarisatie is uitgevoerd door Stimulus Programmamanagement, in samenwerking met ERAC, en wordt elk half jaar opgesteld en met u gedeeld. De inventarisatie omvat alle data voor landsdeel Zuid-Nederland.

Per 1 maart 2020 is € 772 miljoen Europese subsidie toegekend aan bijna 5.000 Brabantse organisaties (2.884 unieke organisaties). Ten opzichte van de vorige rapportage is de toegekende Europese subsidie met 52 miljoen euro gestegen. In totaal worden meer dan 15.000 banen gecreëerd met deze projecten.

Veel van deze subsidies zijn afkomstig uit Horizon2020 (60%). Andere belangrijke programma's zijn OPZuid (7%), ESF (6%), POP3 Brabant (6%), Erasmus+ (5%) en Interreg Vlaanderen-Nederland (4%). Belangrijk hierbij is het vermelden van regionale verschillen. Zo is Horizon2020 vooral overheersend in Zuidoost-Brabant (Brainportregio). In andere Brabantse regio's is dit programma minder overheersend. In totaal is 22% van deze subsidies afkomstig uit programma's die onder regionale regie staan. Dit zijn programma's waar met name provincies direct of indirect betrokken is bij het opstellen van het programma of de uitvoering daarvan.

Inhoudelijk blijven de bestuurlijke thema's 'Economie & Innovatie', 'Onderwijs en Arbeidsmarkt' en 'Energie' onverminderd dominant in de Brabantse projecten met Europese subsidie. Vanuit de topsectoren bekeken zijn vanuit de meeste middelen verleend aan Brabantse projecten gericht op 'High Tech Systemen en Materialen (HTSM)', op afstand gevolgd door 'Life Sciences en Health' en 'Logistiek'.

Naast de projectgebonden subsidies is in dit memo voor het eerst ook in beeld gebracht hoeveel overige betalingen – met name in de vorm van premies en vergoedingen – in de gehele huidige programmaperiode 2014-2020 vanuit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) in Noord-Brabant landen. Dit betreft maar liefst € 439,6 miljoen, waarvan het overgrote deel basis- en vergoeringsbetalingen aan landbouwers zijn. Ook EIB-leningen aan Brabantse

organisaties zijn onderdeel van deze inventarisatie. De totale omvang van deze investeringen betreft € 1,7 miljard.

Ter illustratie van het belang van Europese programma's voor regionale ontwikkeling licht ik hieronder drie icoonprojecten toe van programma's waar de provincie direct voor verantwoordelijk is, die recent Europese subsidie toegekend hebben gekregen.

Datum

11 mei 2020

Documentnummer

4696013

Europees Programma	Naam project	Omschrijving
OPZuid	ZCORE	ZCORE is een driejarig project dat grotendeels binnen de regio Zuid-Nederland wordt uitgevoerd, met de Green Chemistry Campus (GCC) in Bergen op Zoom als uitvalsbasis. Doel is vanuit zeewier coatings te ontwikkelen. De MKB-partners Sea Harvest Holland en Engineering Chemicals vormen een belangrijke schakel naar de praktijk met hun kennis van zeewierproductie en toepassingen van bio-aromaten in industrieel relevante applicaties (zoals coatings). De kennisinstellingen TNO, Avans en Universiteit Maastricht beschikken over vooraanstaande kennis en technologie op het gebied van bioraffinage, bio-aromaat productie, coating resins en duurzaamheidsanalyses (people, planet, profit). De GCC is naast uitvalsbasis ook als partner betrokken bij ZCORE en bij uitstek geschikt voor disseminatie en interactie met het MKB.
POP3 Brabant	Data driven farming	Big Developments BV gaat samen met Cloudnation, Hendrix Genetics en Coppens Diervoeding de uitdagingen aan om te komen tot zelflerende (varkens)stalomgevingen op basis van real-time datacollectie en -analyse door middel van nauwkeurige eartagsensoren. Momenteel wordt de eerste innovatieve proefstal gebouwd in Boekel, waarin de stalcondities continu aangepast worden aan het natuurlijk gedrag van de varkens (zowel individueel als in groepsverband). Hieronder valt ook de ontwikkeling van individueel voer o.b.v. circulaire grondstoffen. Het nieuwe concept moet leiden tot verbetering van het dierenwelzijn en minder ammoniakuitstoot, resulterend in duurzame vleesproductie tegen een concurrerende prijs.
Interreg Vlaanderen-Nederland	Nitroman	NITROMAN wil in de Vlaams-Nederlandse grensregio onderzoeken of minerale meststoffen kunnen worden gewonnen uit de beschikbare mestoverschotten. Hierdoor zouden mestoverschotten afkomstig van lokale veeteeltbedrijven ter plaatse verwerkt kunnen worden tot meststoffen voor de landbouw. Bij een aantal veeteeltbedrijven verspreid over de

		grensregio zullen pilootinstallaties geïnstalleerd worden. NITROMAN zal tevens een rekentool ontwikkelen. Hiermee kunnen bedrijven narekenen of circulaire mestverwerking haalbaar is, en zo ja, welke van de twee technieken voor hen het meeste voordeel biedt. Deelnemende Brabantse partijen zijn DLV Rundvee Advies B.V. en Stichting Nederlands Centrum voor Mestverwaarding. Andere betrokken Nederlandse partners zijn Strocon B.V. (Gelderland) en Stichting ter exploitatie proefboerderij Rusthoeve (Zeeland)
--	--	---

Datum

11 mei 2020

Documentnummer

4696013

Met vriendelijke groet,

M.P.J.M. van Gruijthuijsen

Memo

van	Stimulus Programmamanagement
datum	April 2020
onderwerp	Periodieke inventarisatie Europese euro's → Peildatum 1 maart 2020

1 Inleiding

Stimulus Programmamanagement monitort – in samenwerking met ERAC – de verlening van Europese subsidies aan projecten met organisaties die zijn gevestigd in Zuid-Nederland. Ieder half jaar actualiseert Stimulus dit memo op basis van de bijgewerkte database van ERAC. Dit memo doet verslag van de stand van zaken per peildatum 1 maart 2020.

Stimulus Programmamanagement is beschikbaar als 'vraagbaak' wanneer behoefte bestaat aan nadere, specifieke analyses.

De inventarisatie omvat alle data voor landsdeel Zuid-Nederland. Paragraaf 5 – benchmarking – vergelijkt de Zuid-Nederlandse data met data van de andere Nederlandse provincies.

Hoofdconclusie

Vanaf het begin van de huidige programmaperiode 2014-2020 tot aan de peildatum 1 maart 2020 is **€ 1.269.652.039** Europese subsidie toegekend aan **7.689** organisaties (**4.358** unieke organisaties) in Zuid-Nederland.

Deze organisaties besteden de subsidie bij het realiseren van **5.808** projecten. Hieruit volgt een werkgelegenheidseffect in Zuid-Nederland van **27.093** fte.

Naast de projectgebonden subsidies zijn ook de directe betalingen die Zuid-Nederlandse landbouwers hebben ontvangen opgenomen in deze inventarisatie. Het betreft hier additioneel **€ 819.054.015**.

Ten slotte zijn ook EIB-leningen aan Zuid-Nederlandse organisaties onderdeel van deze inventarisatie. De totale omvang van deze investeringen betreft **€ 2.687.366.459**.

2 Opzet van de inventarisatie

De inventarisatie van verleende euro's maakt gebruik van openbare databases, contacten met programmabureaus / National Contact Points en wordt verdiept met verificatiegesprekken waar nodig.

2.1 Categorisering

Categorisering op projectniveau

Alle projecten worden gecategoriseerd op zes variabelen:

- Europees programma
- Bestuurlijke thema
- Topsector
- Grand Societal Challenge
- European Flagship
- Maatregel cf. EIM-rekentool

De bestuurlijke thema's zijn gebaseerd op de thema's die in overgrote mate een rol spelen in de verschillende provinciale coalitieakkoorden. De topsectoren zijn gebaseerd op het landelijk topsectorenbeleid. De Grand Societal Challenges en European Flagships zijn variabelen die de Europese Commissie gebruikt. Deze zorgen ervoor dat vergelijkingen op internationaal niveau mogelijk zijn. De Grand Societal Challenges zijn zeven uitdagingen waarvoor gerichte investeringen in onderzoek en ontwikkeling een effectieve impact hebben. De European Flagships zijn nader geconcretiseerde groeilijnen (slim, duurzaam, inclusief) uit de 'Europa 2020-strategie' van de Europese Commissie. De EIM-rekentool is in opdracht van destijds het Ministerie van Economische Zaken ontwikkeld om van projecten verwachte vervolginvesteringen en werkgelegenheid in te schatten op basis van 21 gedefinieerde soorten projecten (maatregelen).

Categorisering op organisatieniveau

Van de organisaties die participeren in de projecten wordt vastgelegd hoeveel subsidie zij binnen het project toegekend hebben gekregen. Daarnaast wordt de vestigingsplaats van deze organisaties vastgelegd. De vestigingsplaats is de basis voor de geografische verdeling van de Europese subsidie. Op deze manier kan een onderverdeling gemaakt worden naar euro's per gemeente, COROP-regio of provincie. Ten slotte wordt vastgelegd welk type organisatie de financiering ontvangt en of deze organisatie penvoerder is binnen een project.

2.2 Benchmarking

Om de Zuid-Nederlandse data te vergelijken met data van de andere Nederlandse provincies, geeft dit memo een landsdekkende benchmark op basis van het aantal inwoners en het BRP (over de gehele periode en per jaar). Ook is van de andere provincies de verdeling van de middelen tussen programma's onder Europese, nationale en regionale regie weergegeven.

2.3 Multiplier

In de inventarisatie wordt ingezoomd op de verleende Europese euro's. De projectenomvang is in werkelijkheid groter, omdat voor de meeste programma's geldt dat slechts een deel van de projectkosten uit (Europese) subsidie wordt gefinancierd.

Voor de berekening van de multiplier is op basis van ervaringscijfers per programma een gemiddeld subsidiepercentage bepaald. ERAC vertaalt deze percentages in een gemiddelde multiplier per programma. Deze zijn weergegeven in tabellen 39, 40 en 41 (bijlage 4).

Op basis hiervan is berekend dat de huidige multiplier voor Zuid-Nederland **1,70** is. Dit is de multiplier voor alle projecten. Wanneer de berekening uitgesplitst wordt naar regieorgaan, blijkt dat er sprake is van grote verschillen. De multiplier voor Europese programma's onder regionale regie bedraagt **2,48**, die voor Europese programma's onder nationale regie **2,00** en voor Europese programma's onder Europese regie geldt een multiplier van **1,35**. De investeringsimpuls aan totale projectkosten van Zuid-Nederlandse organisaties bedraagt op basis van deze multiplier **€ 2.158.408.466**.

2.4 Doorontwikkelingen van het monitoringsysteem

Ten opzichte van de vorige rapportage is onderstaande doorontwikkeling gerealiseerd:

- In de rapportage van 1 september 2019 heeft ERAC voor het eerst in detail de betalingen uit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (anders dan de niet-grondgebonden POP3-projecten) in beeld gebracht. Deze informatie was enkel beschikbaar voor de jaren 2017 en 2018. Op verzoek is het aan de hand van de jaarrapportages van de Europese Commissie gelukt de betalingen vanuit het GLB in Nederland voor de gehele programmaperiode overzichtelijk in beeld te brengen, zodat de verhouding met de subsidies uit de monitoringsdatabase duidelijk naar voren komt. Gedetailleerde informatie hierover is te lezen in alinea 4.4, de cijfers per provincie zijn in de provinciespecifieke bijlagen verwerkt.
- In deze rapportage is ook de analyse van categorisering naar type organisatie verder uitgediept. Voor het eerst is het relatieve aandeel van de typen organisaties per programma in beeld gebracht. Deze uitsplitsing is gemaakt naar 1) overheid, 2) bedrijfsleven en 3) onderzoek & ontwikkeling.

Naast bovengenoemde doorontwikkelingen, vindt er **continu inhoudelijke toetsing** van het monitoringsysteem plaats, onder andere door contacten die ERAC heeft met de provincies of met subsidieverstrekken. Regelmatig wordt met deze informatie de database aangescherpt. Het is hierdoor mogelijk dat een subsidiebedrag wordt gerectificeerd, of dat een eerder gekozen categorisering wijzigt, bijvoorbeeld van topsector Chemie naar HTSM. Dit alles met als doel om op het moment van rapportage het monitoringsysteem zo goed mogelijk inzicht te laten geven in de verleende Europese subsidie in het onderzoeksgebied.

3 Stand van verleende euro's per 1 maart 2020 – inclusief categorisering

Inleiding

Per peildatum 1 maart 2020 is binnen 5.808 projecten in totaal 1,27 miljard euro aan Europese subsidie toegekend aan organisaties in Zuid-Nederland.

De toename sinds de vorige actualisering (peildatum 1 september 2019) omvat ruim 350 projecten en 90 miljoen euro. Het vorige peilmoment was het aantal nieuwe projecten nog 500. De toename in aantallen nieuwe projecten is dus geringer. Dit is te verklaren doordat de huidige Europese programmaperiode afloopt en budgetten uitgeput raken. Veel EU-programma's maken zich op voor een eindspurt, waarin de laatste restantbudgetten voor projecten nog in de markt worden gezet. Daarnaast is het waarschijnlijk dat extra budgetten via de Europese fondsen beschikbaar komen vanwege de Corona-uitbraak.

Provincie	Peildatum	Europese subsidie	Aantal projecten
Limburg	1 maart 2020	€ 373.338.263	1.746
Noord-Brabant	1 maart 2020	€ 772.364.070	3.832
Zeeland	1 maart 2020	€ 123.949.706	422
Zuid-Nederland		€ 1.269.652.039*	5.808**

Tabel 1: Inventarisatie peildatum 1 maart 2020 naar provincie

* Op basis van de multiplier van 1,70 belopen de investeringen in deze Europese projecten dus al circa 2,16 miljard euro.

** De optelsom van het aantal projecten per provincie is hoger dan het totaal aantal weergegeven projecten. Dit wordt veroorzaakt door de projecten waarin organisaties uit twee of drie Zuid-Nederlandse provincies samenwerken. Deze tellen per provincie apart, maar worden bij het totaal 'ontdubbeld'.

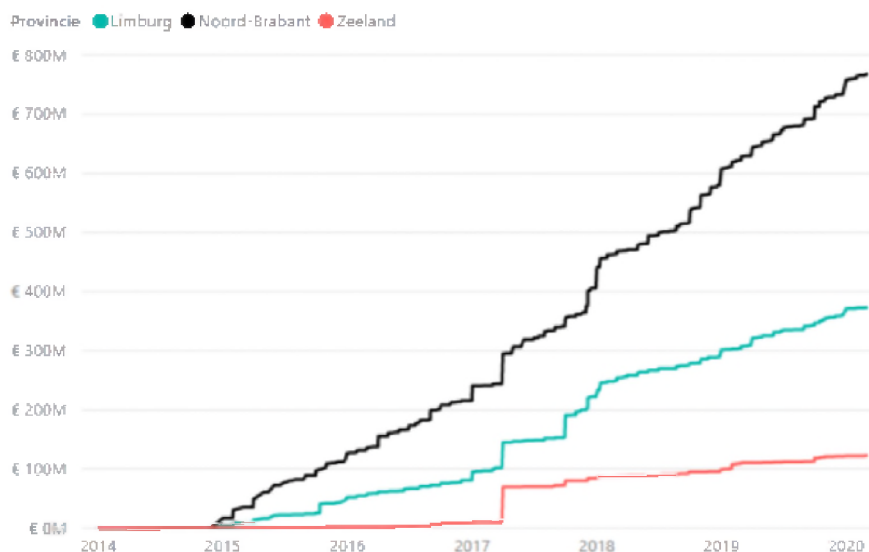
In tabel 2 is het resultaat van de vorige inventarisatie te zien. Hiermee is de voortgang van het afgelopen half jaar inzichtelijk.

Provincie	Peildatum	Europese subsidie	Aantal projecten
Limburg	1 september 2019	€ 341.656.764	1.662
Noord-Brabant	1 september 2019	€ 718.712.590	3.571
Zeeland	1 september 2019	€ 118.270.426	393
Zuid-Nederland		€ 1.178.639.780*	5.454**

Tabel 2: Inventarisatie peildatum 1 september 2019 naar provincie

Naast de cijfers per peildatum kan de voortgang afgelezen worden aan de hand van de grafiek op de volgende pagina.

Van ieder project is een startdatum vastgelegd. Indien beschikbaar is dit de datum van de verleningsbeschikking. Als alternatief wordt de startdatum van het project gebruikt, of anders de datum van vastlegging in de database. Figuur 1 geeft op basis van deze data de ontwikkeling weer van de toekenningen van Europese euro's per provincie.

Figuur 1: Cumulatieve groei toegekende Europese subsidie per provincie

In de paragrafen hierna zijn telkens de cijfers van het landsdeel Zuid-Nederland weergegeven. De deelinzichten per provincie zijn in de bijlagen 1, 2 en 3 opgenomen.

In de tabellen die volgen wordt onder 'Aantal projecten' het aantal unieke projecten verstaan waarin minimaal één Zuid-Nederlandse organisatie deelneemt. Het bedrag bij 'Europese subsidie' betreft het totale volume aan verleende subsidie aan de organisaties in Zuid-Nederland voor deze projecten.

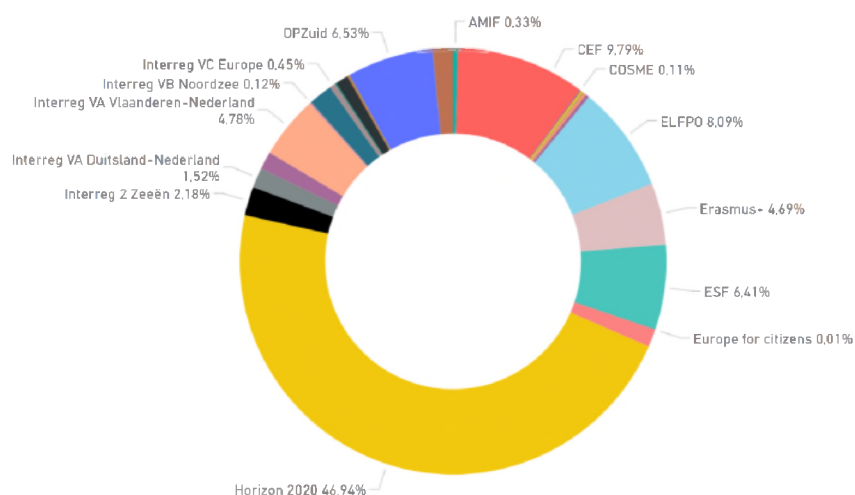
3.1 Euro's en aantal projecten naar programma

In deze paragraaf zijn de resultaten in euro's en aantallen projecten te zien naar programma. Het totaaloverzicht wordt gegeven in tabel 3. Het aandeel programma's naar euro in procenten is te zien in figuur 2. Figuur 3 laat zien hoe de verleende euro's per programma verdeeld worden over de drie provincies. Tabel 4 geeft een uitsplitsing van de euro's binnen Horizon2020. Tabel 5 geeft per programma de gemiddelde subsidie op organisatieniveau weer.

Europees programma	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
ELFPO	835	14,38%	€ 102.736.091	8,09%
Interreg 2 Zeeën	51	0,88%	€ 27.721.447	2,18%
Interreg VA Duitsland-Nederland	56	0,96%	€ 19.255.117	1,52%
Interreg VA Euregio Maas-Rijn	41	0,71%	€ 16.900.229	1,33%
Interreg VA Vlaanderen-Nederland	78	1,34%	€ 60.693.448	4,78%
Interreg VB Noordzee	6	0,10%	€ 1.521.680	0,12%
Interreg VB North West Europe	38	0,65%	€ 22.815.730	1,80%
Kansen voor West II (OP West)	11	0,19%	€ 1.353.182	0,11%
OP Noord	5	0,09%	€ 919.026	0,07%
OP Oost	24	0,41%	€ 1.578.377	0,12%
OPZuid	153	2,63%	€ 82.870.620	6,53%
Subtotaal regionaal	1.298	22,35%	€ 338.364.949	26,65%

AMIF	5	0,09%	€ 4.150.326	0,33%
EFMZV	28	0,48%	€ 2.795.868	0,22%
ESF	3.042	52,38%	€ 81.376.284	6,41%
Subtotaal nationaal	3.075	52,94%	€ 88.322.477	6,96%
CEF	25	0,43%	€ 124.294.855	9,79%
COSME	16	0,28%	€ 1.371.095	0,11%
COST	3	0,05%	€ 452.940	0,04%
Creative Europe	28	0,48%	€ 2.120.234	0,17%
EaSI	3	0,05%	€ 398.545	0,03%
EEE-F	1	0,02%	€ 425.000	0,03%
ELENA	1	0,02%	€ 3.405.544	0,27%
Erasmus+	308	5,30%	€ 59.568.791	4,69%
Europe for citizens	29	0,50%	€ 173.323	0,01%
EUROSTARS	62	1,07%	€ 17.229.774	1,36%
Horizon 2020	911	15,69%	€ 595.954.186	46,94%
Interreg VC Europe	22	0,38%	€ 5.718.280	0,45%
LIFE	13	0,22%	€ 12.152.450	0,96%
URBACT	8	0,14%	€ 197.497	0,02%
Urban Innovative Actions	5	0,09%	€ 19.502.099	1,54%
Subtotaal Europees	1.435	24,71%	€ 842.964.612	66,39%
Eindtotaal	5.808	100,00%	€ 1.269.652.039	100,00%

Tabel 3: Aantal projecten en Europese subsidie per programma

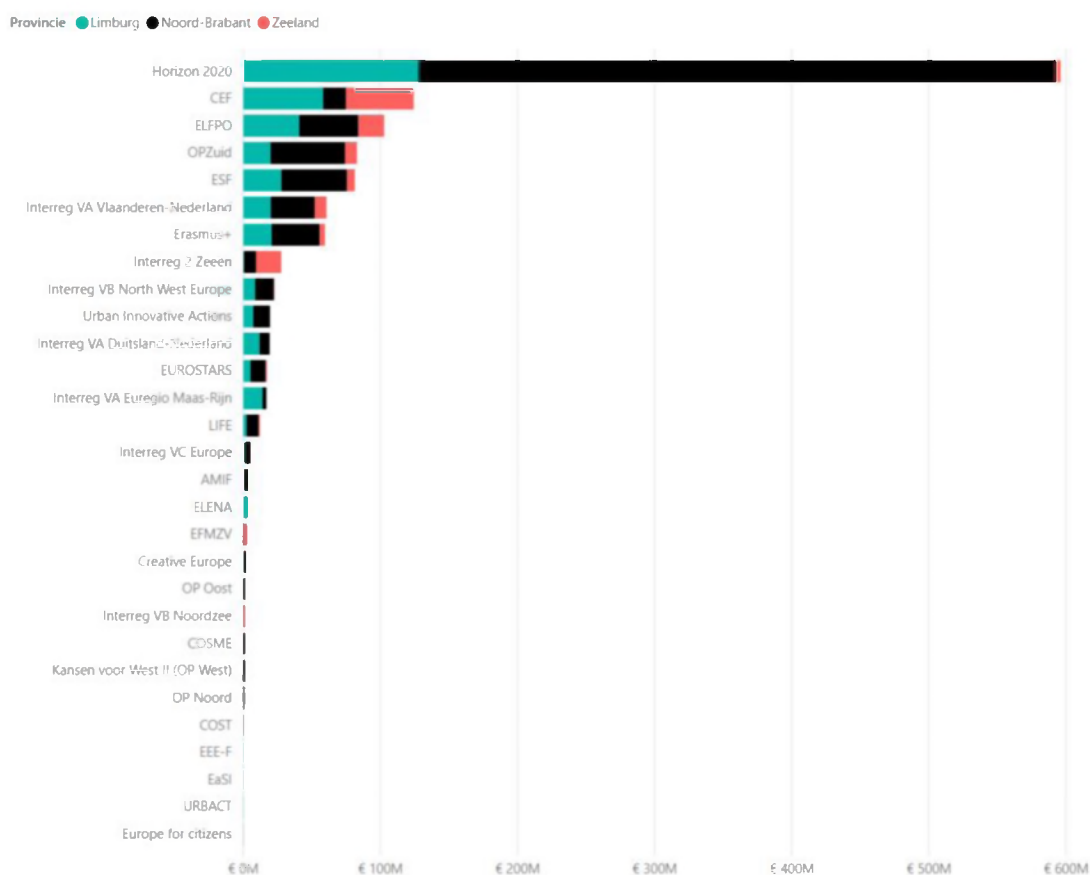
Figuur 2: Aandeel programma's naar euro in procenten

Opmerkingen bij tabel 3 en figuur 2:

- Twee nieuwe projecten zijn beschikt onder Urban Innovative Actions. Deze twee projecten zijn goed voor ruim 7 miljoen Europese euro's. Het betreft projecten

gelegen in provincie Noord-Brabant (GreenQuays) en provincie Limburg (WESH). In totaal zijn in dit programma nu vijf projecten in Zuid-Nederland in uitvoering.

- Het relatieve aandeel van programma's onder nationale regie is dit peilmoment afgenomen, dit komt doordat binnen deze programma's relatief weinig nieuwe subsidie is toegekend. De toename van nieuwe projecten in vooral de programma's onder regionale regie was relatief gezien een stuk hoger.
- Figuur 2 laat zien dat bijna de helft van alle Europese subsidie in Zuid-Nederland afkomstig is uit Horizon2020. In totaal is al bijna € 600 miljoen ontvangen. Naast de verworven Europese subsidie uit Horizon2020 zijn de programma's CEF en ELFPO belangrijk voor Zuid-Nederland. Uit beide programma's wordt meer van € 100 miljoen Europese subsidie verworven.

Figuur 3: Grootte programma's in euro's uitgesplitst naar provincie

Opmerkingen bij figuur 3:

- Het Horizon2020-programma toont grote regionale verschillen. Provincies Noord-Brabant en Limburg ontvangen relatief gezien meer euro's uit Horizon2020 dan Zeeland. Dit is te verklaren door het sterke innovatiecluster in Zuidoost-Brabant en Zuid-Limburg.
- Waar het Horizon2020-programma in Noord-Brabant en Limburg een belangrijk programma is, geeft het figuur weer dat in de provincie Zeeland juist CEF, ELFPO en Interreg 2 Zeeën belangrijke Europese programma's zijn.

Horizon2020 - call	Aantal projecten	Europese subsidie
Horizon 2020 - COFUND	4	€ 1.175.818
Horizon 2020 - Coordination and Support Action	98	€ 18.787.765
Horizon 2020 - ERC Grant	66	€ 82.852.179
Horizon 2020 - Innovation Action	181	€ 191.937.535
Horizon 2020 - Marie Curie	185	€ 72.459.961
Horizon 2020 - Research & Innovation Action	319	€ 192.399.043
Horizon 2020 - SME	54	€ 31.584.984
Horizon 2020 - overig	4	€ 4.756.900
Totaal	911	€ 595.954.186

Tabel 4: Aantal projecten en Europese subsidie binnen Horizon2020

Europees programma	Gemiddelde Europese subsidie
Urban Innovative Actions	€ 3.900.420
ELENA	€ 3.405.544
CEF	€ 2.219.551
AMIF	€ 830.065
LIFE	€ 506.352
Horizon 2020	€ 505.903
EEE-F	€ 425.000
Interreg VB North West Europe	€ 380.262
Interreg 2 Zeeën	€ 304.631
EUROSTARS	€ 232.835
Interreg VC Europe	€ 228.731
Erasmus+	€ 193.405
Interreg VA Euregio Maas-Rijn	€ 174.229
Interreg VB Noordzee	€ 169.076
OP Noord	€ 153.171
COST	€ 150.980
Interreg VA Vlaanderen-Nederland	€ 137.940
OPZuid	€ 120.102
ELFPO	€ 111.670
Interreg VA Duitsland-Nederland	€ 106.382
EFMZV	€ 99.852
COSME	€ 76.172
Kansen voor West II (OP West)	€ 75.177
Creative Europe	€ 73.112
EaSI	€ 56.935
OP Oost	€ 52.613
URBACT	€ 28.214
ESF	€ 24.350
Europe for citizens	€ 5.977

Tabel 5: Gemiddelde subsidie op organisatieniveau per programma

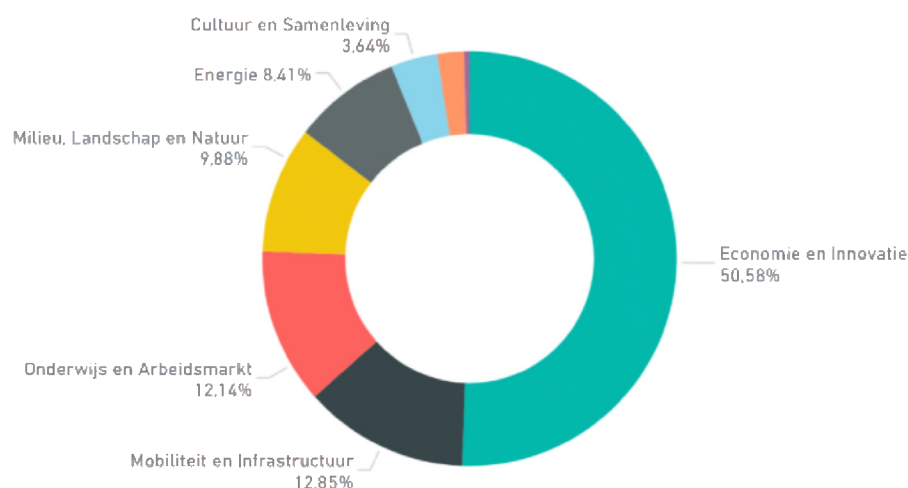
Opmerkingen bij tabel 5:

- Organisaties die participeren in de Europese programma's Urban Innovative Actions, ELENA en CEF ontvangen relatief gezien veel Europese subsidie per project. Organisaties die participeren in de programma's ESF en Europe for citizens ontvangen relatief weinig Europese subsidie per deelname. Voor de gemiddelde projectomvang geldt dezelfde verhouding. De verklaring hiervoor ligt in de type uitgaven binnen deze projecten: voornamelijk out-of-pocketkosten voor (energie-)infrastructuur, meestal na grootschalige aanbestedingen, versus voornamelijk loonkosten voor begeleiding van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- De gemiddelde subsidie op organisatieniveau voor URBACT is lager dan weergegeven, omdat wel alle subsidieontvangers is beeld zijn, maar niet alle bijbehorende subsidiebedragen.

3.2 Euro's naar bestuurlijk thema

Bestuurlijk thema	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Cultuur en Samenleving	134	2,31%	€ 46.190.399	3,64%
Economie en Innovatie	1.500	25,83%	€ 642.168.806	50,58%
Energie	239	4,12%	€ 106.797.626	8,41%
Milieu, Landschap en Natuur	357	6,15%	€ 125.472.301	9,88%
Mobiliteit en Infrastructuur	92	1,58%	€ 163.108.193	12,85%
Onderwijs en Arbeidsmarkt	3.393	58,42%	€ 154.083.858	12,14%
Toerisme en Recreatie	35	0,60%	€ 5.233.036	0,41%
Zorg en Welzijn	58	1,00%	€ 26.597.819	2,09%
Totaal	5.808	100,00%	€ 1.269.652.039	100,00%

Tabel 6: Aantal projecten en Europese subsidie per bestuurlijk thema

Figuur 4: Aandeel per bestuurlijk thema in euro's in procenten

Opmerkingen bij tabel 6 en figuur 4:

- Opvallend is dat het aantal projecten binnen het bestuurlijk thema 'Milieu, Landschap en Natuur' in projecten is gedaald, dit wordt veroorzaakt door enkele vervallen projecten bij POP3 (ELFPO). Het totale subsidiebedrag is wel toegenomen

doordat er nieuwe projecten met een hoger subsidiebedrag zijn bijgekomen dan de projecten die zijn vervallen.

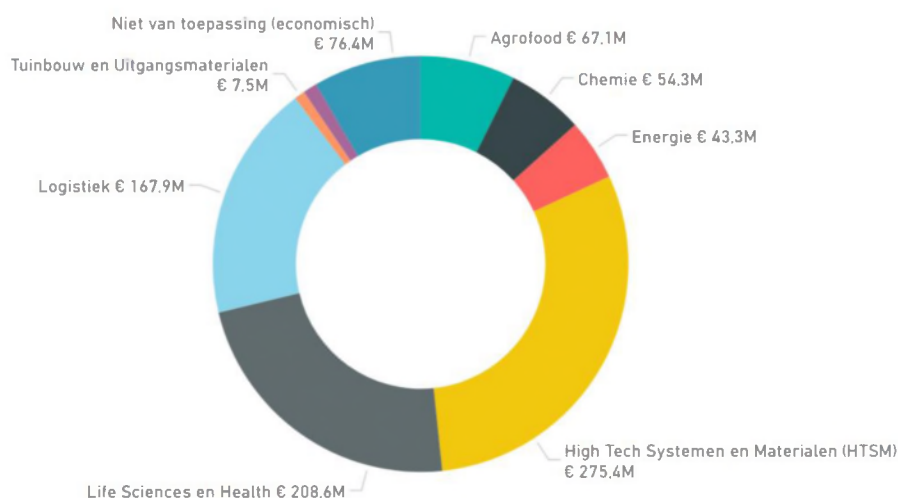
- De verworven Europese subsidie binnen het bestuurlijk thema 'Toerisme en Recreatie' is gestegen met 72% (van € 3 miljoen naar ruim € 5 miljoen) ten opzichte van het vorige peilmoment. Het betreft een toename van zeven projecten.
- De meeste projecten zijn gecategoriseerd als 'Economie & Innovatie'. Een logische verklaring hiervoor is dat de meeste Europese programma's gericht zijn op het versterken van de economie middels innovatie.

3.3 Euro's naar topsector

Alle projecten zijn gecategoriseerd naar economisch topsector volgens het nationaal topsectorenbeleid. Economische projecten die niet onder deze sectoren te plaatsen waren, zijn ingedeeld onder 'Niet van toepassing (economisch)'. De niet-economische projecten zijn weergegeven als 'Niet gecategoriseerd'.

Topsector	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Agrofood	630	10,85%	€ 67.135.265	5,29%
Chemie	94	1,62%	€ 54.324.524	4,28%
Energie	102	1,76%	€ 43.263.972	3,41%
High Tech Systemen en Materialen (HTSM)	445	7,66%	€ 275.380.972	21,69%
Life Sciences en Health	342	5,89%	€ 208.571.869	16,43%
Logistiek	85	1,46%	€ 167.916.979	13,23%
Tuinbouw en Uitgangsmaterialen	22	0,38%	€ 7.496.695	0,59%
Water en Maritiem	48	0,83%	€ 9.951.632	0,78%
Niet van toepassing (economisch)	161	2,77%	€ 76.376.481	6,02%
Subtotaal	1.929	33,21%	€ 910.418.389	71,71%
Niet gecategoriseerd (niet-economisch)	3.879	66,79%	€ 359.233.650	28,29%
Eindtotaal	5.808	100,00%	€ 1.269.652.039	100,00%

Tabel 7: Aantal projecten en Europese subsidie per topsector

Figuur 5: Aandeel per topsector in euro's (niet-gecategoriseerd (niet-economisch) niet weergegeven)

Opmerkingen bij tabel 7 en figuur 5:

- Uit de cijfers blijkt dat ruim 65% van de verleende Europese subsidie in Zuid-Nederland toe te rekenen is aan één van de topsectoren. Meer dan 70% heeft een economisch karakter. Ongeveer 30% is gecategoriseerd als niet-economisch.
- De topsector 'Water en Maritiem' is met drie projecten (6%) gestegen, terwijl de verworven Europese subsidie gestegen is met bijna € 2,5 miljoen (ruim 30%). Deze grote stijging komt door de opname van het Interreg 2 Zeeën-project Encore-2 (provincie Zeeland) en het EFMZV-project optimAAL (provincie Noord-Brabant).
- Bij de topsector 'Logistiek' is een grote toename in projecten zichtbaar, waar een kleine toename aan Europese subsidie tegenover staat. Dit houdt in dat er relatief veel logistieke projecten bij zijn gekomen met een lage gemiddelde projectomvang.

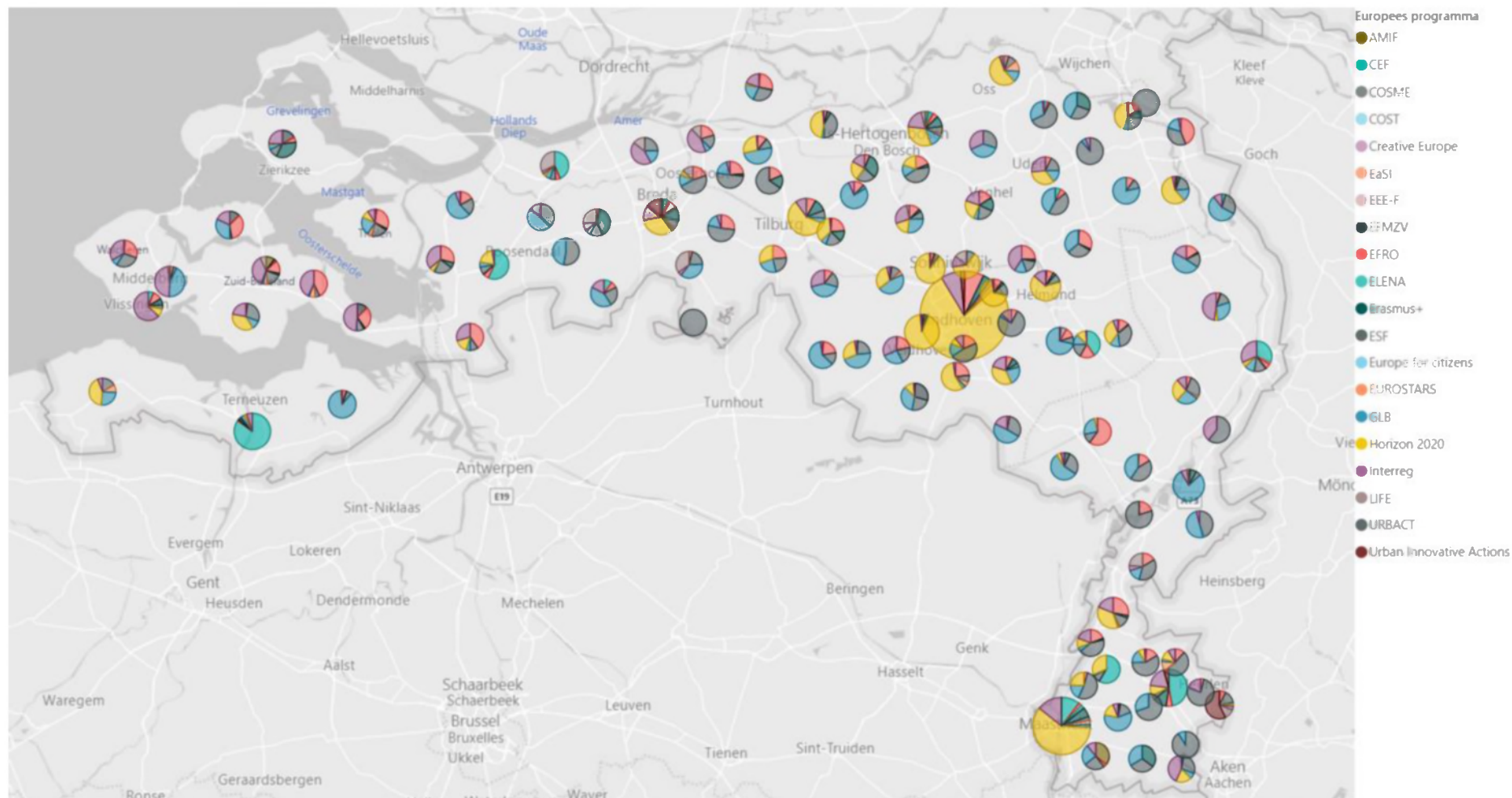
3.4 Euro's naar COROP-regio

Regio's	Europese subsidie
Noord-Limburg	€ 38.998.212
Midden-Limburg	€ 38.427.587
Zuid-Limburg	€ 295.912.464
Subtotaal Limburg	€ 373.338.263
West-Noord-Brabant	€ 96.750.041
Midden-Noord-Brabant	€ 80.867.979
Noordoost-Noord-Brabant	€ 99.477.337
Zuidoost-Noord-Brabant	€ 495.268.713
Subtotaal Noord-Brabant	€ 772.364.070
Zeeuws-Vlaanderen	€ 64.576.552
Overig Zeeland	€ 59.373.153
Subtotaal Zeeland	€ 123.949.706
Eindtotaal	€ 1.269.652.039

Tabel 8: Europese subsidie per COROP-regio

Opmerkingen bij tabel 8:

- De grote verschillen tussen de COROP-regio's in Limburg en Noord-Brabant zijn te verklaren door de verkregen middelen uit het Horizon2020-programma. Regio Zuid-Limburg ontvangt ruim € 125 miljoen en regio Zuidoost-Noord-Brabant ontvangt ruim € 365 miljoen uit het Horizon2020-programma. De verklaring voor dit grote verschil is dat in deze COROP-regio's relatief gezien veel kennisinstellingen zijn gevestigd.
- In de regio Zuid-Limburg draagt ook het Europees programma CEF voor een groot deel bij aan de totaal verkregen Europese euro's.
- Het grote verschil tussen de twee regio's in provincie Zeeland is te verklaren door het CEF-project New Terneuzen Lock dat wordt uitgevoerd in de regio Zeeuws-Vlaanderen.

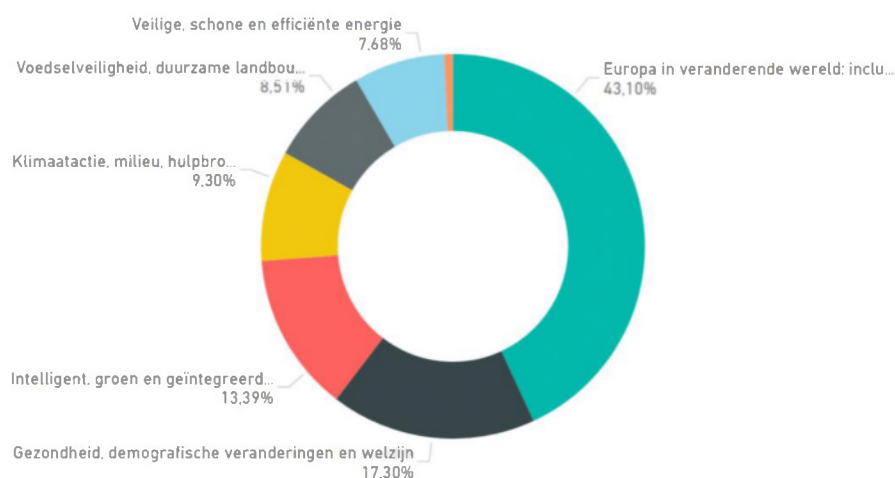

Kaart 1: Europese subsidie per Zuid-Nederlandse gemeente naar Europees programma in euro's

3.5 Euro's naar Grand Societal Challenge

Grand Societal Challenge	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Europa in veranderende wereld: inclusieve, innovatieve en reflectieve maatschappijen	4.099	70,58%	€ 547.237.612	43,10%
Gezondheid, demografische veranderingen en welzijn	369	6,35%	€ 219.634.311	17,30%
Intelligent, groen en geïntegreerd vervoer	98	1,69%	€ 169.964.546	13,39%
Klimaatactie, milieu, hulpbronefficiëntie en grondstoffen	307	5,29%	€ 118.060.036	9,30%
Veilige samenlevingen: bescherming van vrijheid en veiligheid van Europa en de Europese burgers	17	0,29%	€ 9.270.996	0,73%
Veilige, schone en efficiënte energie	223	3,84%	€ 97.467.440	7,68%
Voedselveiligheid, duurzame landbouw en bosbouw, onderzoek voor zee-, kust- en binnenwater en de bio-economie	695	11,97%	€ 108.017.098	8,51%
Totaal	5.808	100,00%	€ 1.269.652.039	100,00%

Tabel 9: Aantal projecten en Europese subsidie per Grand Societal Challenge

Figuur 6: Aandeel Grand Societal Challenges in euro in procenten

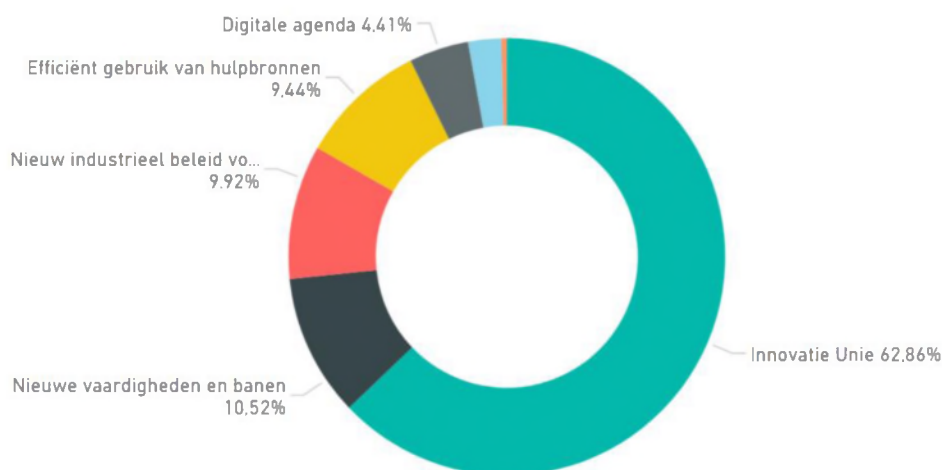
Opmerkingen bij tabel 9 en figuur 6:

- Procentueel gezien is de Grand Societal Challenge 'Veilige samenlevingen' het meest gestegen.
- Ook bij dit peilmoment is het merendeel van de projecten gecategoriseerd onder 'Europa in een veranderende wereld'. Dit zijn zowel projecten gericht op innovatie als op de maatschappij. Hierdoor ontstaat een grote categorie waar veel projecten onder gecategoriseerd worden.

3.6 Euro's naar European Flagship

European Flagship	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Digitale agenda	91	1,57%	€ 56.010.716	4,41%
Efficiënt gebruik van hulpbronnen	424	7,30%	€ 119.857.302	9,44%
Europees platform tegen armoede	11	0,19%	€ 5.042.286	0,40%
Innovatie Unie	1.746	30,06%	€ 798.103.201	62,86%
Jeugd in beweging	227	3,91%	€ 31.190.289	2,46%
Nieuw industrieel beleid voor globalisering	30	0,52%	€ 125.927.465	9,92%
Nieuwe vaardigheden en banen	3.279	56,46%	€ 133.520.780	10,52%
Totaal	5.808	100,00%	€ 1.269.652.039	100,00%

Tabel 10: Aantal projecten en Europese subsidie per European Flagship

Figuur 7: Aandeel European Flagships in euro in procenten

Opmerkingen bij tabel 10 en figuur 7:

- De inhoudelijke toetsing van het monitoringsysteem heeft dit peilmoment voor grote verschillen gezorgd ten opzichte van het vorige peilmoment tussen de Flagships 'Jeugd in beweging' en 'Nieuwe vaardigheden en banen'. De categorisering van een groot aantal Erasmus+-projecten is gewijzigd van 'Jeugd in beweging' naar 'Nieuwe vaardigheden en banen' vanwege voortschrijdend inzicht.
- Het European Flagship 'Innovatie Unie' is nog steeds de grootste categorie gelet op verworven Europese euro's. Veel Europese programma's zijn gericht op innovatie. Het is dan ook niet verwonderlijk dat veel projecten onder dit Flagship zijn gecategoriseerd.

4 Analyses

Deze paragraaf geeft een verdiepende analyse op de gegevens van Zuid-Nederland. Naast de cijfers die volgen uit de monitoringsdatabase worden ook de EIB-financiering (tabel 13) en de betalingen uit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (tabel 14) uitgelicht.

4.1 Categorisering organisaties naar type organisatie

Tabel 11 toont de verdeling van organisaties per type. In deze tabel is het aantal projectdeelnames en de bijbehorende Europese subsidie per type organisatie weergegeven.

Type organisatie	Aantal deelnames	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Rijksoverheid	17	0,22%	€ 27.057.925	2,13%
Provincie	46	0,60%	€ 48.175.783	3,79%
Gemeente	609	7,92%	€ 112.383.314	8,85%
Waterschap	37	0,48%	€ 22.409.161	1,76%
Intermediaire organisatie	316	4,11%	€ 66.543.790	5,24%
NGO	30	0,39%	€ 8.123.485	0,64%
Openbare voorziening	68	0,88%	€ 3.053.805	0,24%
Overig publiek	206	2,68%	€ 72.153.583	5,68%
Subtotaal overheid	1.329	17,28%	€ 359.900.846	28,35%
MKB	2.888	37,56%	€ 236.734.146	18,65%
Groot bedrijf	1.063	13,82%	€ 172.718.279	13,60%
Landbouwbedrijf	787	10,24%	€ 35.205.945	2,77%
Culturele instelling	40	0,52%	€ 2.480.784	0,20%
Nutsbedrijf	18	0,23%	€ 9.715.886	0,77%
Geprivatiseerde voorziening	44	0,57%	€ 7.675.491	0,60%
Overig privaat	286	3,72%	€ 29.688.683	2,34%
Subtotaal bedrijfsleven	5.126	66,67%	€ 494.219.214	38,93%
Onderzoeksinstituut	111	1,44%	€ 37.596.272	2,96%
Universiteit	657	8,54%	€ 316.923.339	24,96%
HBO	196	2,55%	€ 39.969.260	3,15%
MBO	99	1,29%	€ 14.254.014	1,12%
Voortgezet onderwijs	84	1,09%	€ 2.966.622	0,23%
Primair onderwijs	70	0,91%	€ 2.227.954	0,18%
Overig onderwijs	17	0,22%	€ 1.594.518	0,13%
Subtotaal onderzoek & opleiding	1.234	16,05%	€ 415.531.979	32,73%
Eindtotaal	7.689	100,00%	€ 1.269.652.039	100,00%

Tabel 11: Verdeling organisaties naar type.

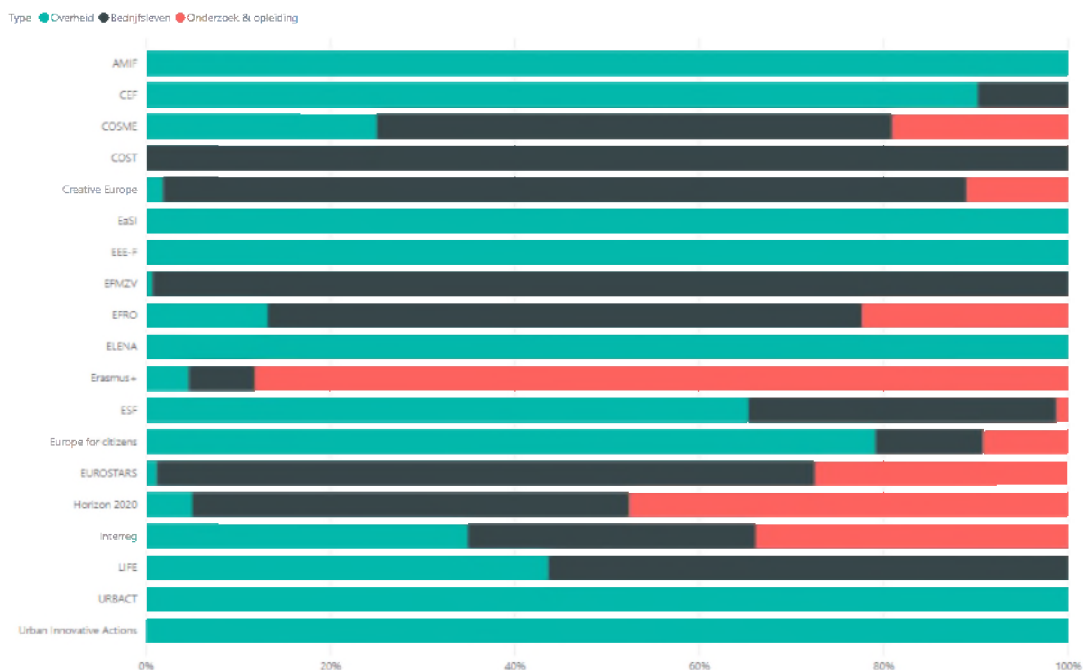
Opmerkingen bij tabel 11:

- De verschillen in de verhoudingen tussen de typen organisaties zijn vrijwel gelijk aan de categorisering weergegeven in het memo van peilmoment 1 september 2019.

Het subtotaal 'Bedrijfsleven' is nog steeds de grootste categorie, zowel in projectdeelnames als in verworven Europese subsidie.

- Als de verworven Europese subsidie wordt afgezet ten opzichte van het aantal projectdeelnames kan gesteld worden dat de typen organisaties 'Rijksoverheid' en 'Provincie' veel Europese subsidie verwerven per deelname. Het gaat hier om gemiddeld meer dan € 1 miljoen per deelname. In de subgroep 'Bedrijfsleven' behalen nutsbedrijven gemiddeld gezien veel subsidie per deelname (ruim € 500.000) en in de subgroep 'Onderzoek & opleiding' verwerven universiteiten gemiddeld gezien de meeste subsidie, namelijk ruim € 480.000 per deelname.

Figuur 8 toont per Europees programma welke typen organisaties hier in welke mate participeren. In het figuur is te zien dat overheden vooral begunstigd zijn binnen bijvoorbeeld AMIF, EaSI, EEF-F, URBACT en UIA. Het bedrijfsleven is de dominante factor binnen Creative Europe, EFMZV, Eurostars en EFRO. 'Onderzoek en Opleiding' is een dominante factor in Erasmus+, maar ook binnen Horizon2020 verwerft dit type organisatie relatief veel financiering.

Figuur 8: Relatief aandeel type organisatie per Europees programma

4.2 Gecreëerde werkgelegenheid

De cijfers uit tabel 12 zijn gebaseerd op categorisering van ieder project naar één van de 21 categorieën in de EIM-rekentool. Uit deze tabel blijkt een totaal werkgelegenheidseffect van 27.093 fte door de verworven Europese subsidie.

EIM-categorie	Europese subsidie	FTE
Oprichten en uitbreiden kennisinstellingen	€ 69.867.087	1.577
Ontwikkelingen van technologie en innovatie in speerpuntsectoren	€ 698.591.536	8.678
Intensiveren van R&D-capaciteit in de regio	€ 4.320.215	26
Stimulering clustervorming in sectoren	€ 7.570.181	125
Ontwikkelen en stimuleren ict-toepassingen in MKB	€ 27.673.034	1.182
Bedrijfsgerichte maatregelen rond het stimuleren van ondernemerschap in het MKB	€ 52.490.359	5.944
Bedrijfsgerichte maatregelen rond het faciliteren van ondernemerschap in het MKB	€ 3.501.866	176
Scholing en arbeidsmarkt	€ 162.877.382	9.301
Herinrichting landelijk gebied	€ 8.066.499	84
Bereikbaarheid van kenniscentra, hoogwaardige werklocaties en bovenregionale voorzieningen en toplocaties	€ 139.331.482	0
Verbetering toeristisch-recreatieve infrastructuur en voorzieningenniveau	€ 7.819.206	0
Bereikbaarheid en mobiliteit (geen infrastructuur)	€ 1.489.849	0
Verbetering milieukwaliteit	€ 73.582.043	0
Verbetering toeristisch-recreatief en cultureel voorzieningenniveau	€ 6.954.845	0
Uitbreiding en modernisering cultureel aanbod	€ 5.516.455	0
Totaal	€ 1.269.652.039	27.093

Tabel 12: Europese subsidie en gecreëerde arbeidsplaatsen per EIM-categorie

4.3 Euro's financiering door EIB

Naast de euro's subsidie die uit de geïnventariseerde programma's naar Zuid-Nederland stromen, stelt de EIB euro's als financieringen beschikbaar. Deels als zogenaamde '*direct loans*' (leningen direct aan leningnemers), deels indirect door middel van garantstellingen aan de *national promotional banks*. Directe leningen staan in de database op basis van locatie leningnemer. De bedragen via de national promotional banks worden toegerekend aan de provincies op basis van bruto regionaal product.

EIB-financiering	Financiering totaal	Directe leningen	Indirecte leningen
Provincie Limburg	€ 625.452.107	€ 250.000.000	€ 375.452.107
Provincie Noord-Brabant	€ 1.695.046.781	€ 665.100.000	€ 1.029.946.781
Provincie Zeeland	€ 366.867.571	€ 250.000.000	€ 116.867.571
Totaal	€ 2.687.366.459	€ 1.165.100.000	€ 1.772.266.459

Tabel 13: EIB-financieringen

In de bijlagen zijn bovenstaande gegevens verder uitgesplitst per provincie. In deze overzichten is ook te zien aan welke organisaties leningen zijn verstrekt.

4.4 Betalingen uit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

Bijna 40% van de EU-begroting is gereserveerd voor landbouw, deze middelen worden beschikbaar gesteld via het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). Veruit de meeste betalingen uit het GLB zijn premies en vergoedingen. Deze betalingen verschillen wezenlijk van de overige subsidieprogramma's zoals aanwezig in de monitoringsdatabase, aangezien dat projectgebonden subsidies zijn. De betalingen uit het GLB kunnen hierdoor slechts voor een beperkt deel geïntegreerd worden in de database, daarom zijn de betalingen uit het GLB hier apart inzichtelijk gemaakt.

Het GLB kent twee pijlers. Vanuit de eerste pijler worden betalingen aan landbouwers gedaan uit het Europees Landbouw Garantie Fonds (ELGF). Directe betalingen vormen het overgrote deel van de uitgaven uit de eerste pijler. Dit betreft vooral basisbetalingen in de vorm een vaststaand bedrag per hectare grond. Ook kunnen landbouwers in aanmerking komen voor een vergroeningspremie om biodiversiteit te bevorderen. Daarnaast zijn er diverse directe betalingsregelingen beschikbaar, waaronder extra vergoedingen voor landbouwers onder de 41 jaar. Uit pijler 1 wordt verder markt- en prijsbeleid gefinancierd. Dit betreft met name betalingen voor marktmaatregelen, die de afgelopen jaren vooral in de tuinbouwsector zijn ingezet. In 2015 en 2016 zijn de betalingen voor heel Nederland toegenomen in verband met de Russische boycot. Deze betalingen waren vooral bedoeld om de tuinbouw, zuivel en varkensvleessector te steunen. In algemene zin is de omvang van de uitgaven op markt- en prijsbeleid de afgelopen jaren flink teruggebracht. Zo worden al een aantal jaren geen exportsubsidies meer uitgekeerd.

Pijler 2 richt zich op plattelandontwikkeling die gefinancierd wordt uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandontwikkeling (ELFPO). In Nederland zijn diverse maatregelen opengesteld voor aanvragen, waarbij in de uitvoering onderscheid is gemaakt tussen grondgebonden en niet-grondgebonden maatregelen. De verleende subsidie van projecten gericht op niet-grondgebonden maatregelen zijn reeds in de overall database aanwezig (ELFPO).

ERAC heeft alle betalingen¹ uit het GLB in de huidige programmaperiode in beeld gebracht en gecategoriseerd. De betalingen aan Zuid-Nederlandse organisaties, voornamelijk landbouwers, vanuit het GLB is in tabel 14 per jaar per categorie weergegeven. De betalingen uit 2019 zijn nog niet openbaar, deze worden bij de volgende rapportage verwerkt. De betalingen over 2017 en 2018 heeft ERAC per gemeente uit kunnen splitsen, zoals is weergegeven in de tabellen 24, 31 en 38. Deze zijn, op enkele kleine correcties na, gelijk aan de tabellen uit het rapport met peildatum 1 september 2019. De geografische verdeling van deze betalingen over de provincies is gebruikt om de betalingen uit 2015 en 2016 aan de provincies toe te rekenen. Deze waren namelijk wel per categorie, maar niet per locatie beschikbaar.

¹ Let op: dit verschilt van de bedragen in de overall database, waar de verleende subsidie is vastgelegd

Europees programma	2015	2016	2017	2018
Akkerbouw	€ 5.417	€ 1.954	€ 594	€ -
Basisbetaling	€ 184.293.220	€ 119.465.875	€ 119.587.437	€ 117.921.781
Jonge landbouwers	€ -	€ 2.066.788	€ 2.452.060	€ 2.375.672
Teruggave crisisreserve	€ 4.619.005	€ 2.185.794	€ 2.077.633	€ 2.055.862
Veehouderij	€ 7.936.632	€ 790.682	€ 508.982	€ 625.410
Vergroeningsbetaling	€ -	€ 50.670.630	€ 50.871.950	€ 50.015.587
Directe betalingen	€ 196.854.274	€ 175.181.721	€ 175.498.656	€ 172.994.312
Algemeen	€ -	€ -	€ -	€ -
Tuinbouw	€ 15.096.801	€ 12.891.783	€ 12.492.313	€ 11.267.930
Veehouderij	€ -	€ -	€ -	€ -
Zuivel	€ 522.901	€ 5.485.561	€ 8.871.604	€ -6.273.665
Markt- en prijsbeleid	€ 15.619.702	€ 18.377.343	€ 21.363.917	€ 4.994.265
Totaal pijler 1	€ 212.473.976	€ 193.559.064	€ 196.862.572	€ 177.988.577
Grondgebonden	€ 11.905.898	€ 8.132.225	€ 8.802.787	€ 9.328.915
Niet-grondgebonden*	€ 7.809.226	€ 5.334.027	€ 5.446.105	€ 8.850.802
Plattelandsbeleid	€ 19.715.125	€ 13.466.252	€ 14.248.892	€ 18.179.717
Totaal Pijler 2	€ 19.715.125	€ 13.466.252	€ 14.248.892	€ 18.179.717
Eindtotaal	€ 232.189.101	€ 207.025.316	€ 211.111.464	€ 196.168.294

Tabel 14: Betalingen vanuit het GLB aan Zuid-Nederlandse organisaties per jaar

* Van deze categorie zijn de verleende subsidiebedragen aanwezig in de overall database

Vanuit het GLB is in deze programmaperiode € 846,5 miljoen aan betalingen verricht aan Zuid-Nederlandse organisaties, voornamelijk landbouwers. Het betreft hier netto betalingen, omdat ook rekening is gehouden met negatieve betalingen zoals heffingen en terugbetalingen. Omdat de verleende subsidie van de niet-grondgebonden maatregelen al in de overall database aanwezig is (onder ELFPO), dienen de bedragen uit deze categorie buiten beschouwing te worden gelaten bij in beeld brengen van de additionele betalingen t.o.v. de overall database. Daardoor kan gesteld worden dat naast de projectgebonden subsidies Zuid-Nederland in de programmaperiode tot en met 2018 ruim € 819 miljoen aan landbouw gerelateerde betalingen heeft ontvangen.

5 Benchmarking

Inleiding

ERAC beschikt over een landelijke database van de verleende Europese euro's in Nederland. Hierdoor is benchmarking tussen alle twaalf Nederlandse provincies mogelijk.

In de paragrafen hieronder is op basis van de verzamelde data een benchmark weergegeven naar:

- Inwoneraantal (Europese subsidie in euro's per inwoner)
- Vergelijking programma's naar Europese, nationale en regionale regie
- Bruto regionaal product (Europese subsidie in procenten t.o.v. het BRP)

5.1 Vergelijking op inwoneraantal

Provincie	Euro per inwoner (gehele periode)	Euro per inwoner (per jaar)
Groningen	€ 729	€ 138
Utrecht	€ 492	€ 93
Zuid-Holland	€ 472	€ 90
Noord-Holland	€ 422	€ 80
Gelderland	€ 379	€ 72
Limburg	€ 334	€ 63
Overijssel	€ 328	€ 62
Zeeland	€ 325	€ 62
Noord-Brabant	€ 307	€ 58
Flevoland	€ 203	€ 38
Drenthe	€ 133	€ 25
Friesland	€ 116	€ 22

Tabel 15: Europese subsidie in euro's per inwoner (gehele periode en per jaar)

5.2 Relatieve verdeling programma's onder Europese, nationale en regionale regie

De benchmark naar de vergelijking tussen de programma's onder Europese, nationale en regionale regie laat een brede variatie zien in de verdeling van de verleende Europese euro's over deze regieorganen. Dit is in onderstaande tabel zichtbaar. Het betreft hier de relatieve verdeling binnen een provincie, waardoor goed naar voren komt welke soort programma's voor een provincie relatief belangrijk zijn. De provincies zijn op alfabetische volgorde weergegeven.

Provincie	Europese regie	Nationale regie	Regionale regie
Drenthe	47,72%	17,60%	34,69%
Flevoland	49,66%	17,71%	32,63%
Friesland	53,76%	21,04%	25,21%
Gelderland	73,88%	5,75%	20,38%
Groningen	61,92%	14,32%	23,76%
Limburg	61,19%	7,68%	31,13%

Noord-Brabant	71,88%	6,62%	21,50%
Noord-Holland	83,22%	6,07%	10,71%
Overijssel	65,36%	7,76%	26,87%
Utrecht	87,95%	4,98%	7,07%
Zeeland	47,89%	6,88%	45,23%
Zuid-Holland	73,64%	17,50%	8,86%

Tabel 16: Vergelijking programma's Europese, nationale en regionale regie

Uit de tabel komt naar voren dat in de provincie Noord-Brabant de programma's onder Europese regie relatief dominant zijn. Dit wordt onder andere veroorzaakt doordat Brabantse organisaties relatief veel subsidie verkrijgen binnen Horizon2020. In Zeeland zijn programma's met regie in de regio relatief dominant, met als belangrijkste programma's ELFPO en Interreg 2 Zeeën.

5.3 Verworven euro's ten opzichte van het Bruto Regionaal Product

Provincie	Europese subsidie t.o.v. BRP (gehele periode)	Europese subsidie t.o.v. BRP (per jaar)
Groningen	1,65%	0,31%
Zuid-Holland	1,17%	0,22%
Gelderland	1,12%	0,21%
Utrecht	1,04%	0,20%
Zeeland	1,02%	0,19%
Overijssel	0,98%	0,19%
Limburg	0,97%	0,18%
Noord-Holland	0,81%	0,15%
Noord-Brabant	0,74%	0,14%
Flevoland	0,66%	0,13%
Drenthe	0,47%	0,09%
Friesland	0,41%	0,08%

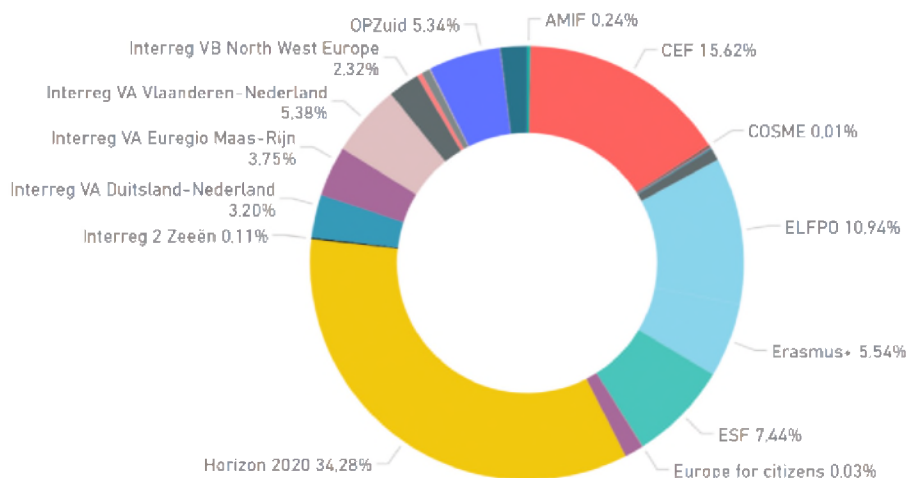
Tabel 17: Europese subsidie in procenten t.o.v. het BRP (gehele periode en per jaar)

Bijlage 1

Deelgegevens provincie Limburg

Europees programma	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
ELFPO	251	14,38%	€ 40.834.454	10,94%
Interreg 2 Zeeën	1	0,06%	€ 400.751	0,11%
Interreg VA Duitsland-Nederland	40	2,29%	€ 11.957.674	3,20%
Interreg VA Euregio Maas-Rijn	38	2,18%	€ 14.014.834	3,75%
Interreg VA Vlaanderen-Nederland	43	2,46%	€ 20.100.521	5,38%
Interreg VB North West Europe	14	0,80%	€ 8.669.066	2,32%
Kansen voor West II (OP West)	1	0,06%	€ 0	0,00%
OP Noord	2	0,11%	€ 94.647	0,03%
OP Oost	7	0,40%	€ 204.585	0,05%
OPZuid	59	3,38%	€ 19.934.480	5,34%
Subtotaal regionale regie	456	26,12%	€ 116.211.012	31,13%
AMIF	1	0,06%	€ 899.442	0,24%
ESF	866	49,60%	€ 27.777.947	7,44%
Subtotaal nationale regie	867	49,66%	€ 28.677.389	7,68%
CEF	13	0,74%	€ 58.296.822	15,62%
COSME	2	0,11%	€ 55.143	0,01%
COST	1	0,06%	€ 128.493	0,03%
Creative Europe	6	0,34%	€ 366.395	0,10%
EaSI	2	0,11%	€ 316.377	0,08%
EEE-F	1	0,06%	€ 425.000	0,11%
ELENA	1	0,06%	€ 3.405.544	0,91%
Erasmus+	75	4,30%	€ 20.698.748	5,54%
Europe for citizens	17	0,97%	€ 108.386	0,03%
EUROSTARS	22	1,26%	€ 5.271.211	1,41%
Horizon 2020	266	15,23%	€ 127.994.096	34,28%
Interreg VC Europe	8	0,46%	€ 1.528.456	0,41%
LIFE	2	0,11%	€ 2.323.194	0,62%
URBACT	5	0,29%	€ 197.497	0,05%
Urban Innovative Actions	2	0,11%	€ 7.334.499	1,96%
Subtotaal Europese regie	423	24,23%	€ 228.449.862	61,19%
Eindtotaal	1.746	100,00%	€ 373.338.263	100,00%

Tabel 18: Aantal projecten en Europese subsidie per programma in Limburg

Figuur 9: Limburgse projecten in EU-subsidie per programma in euro's

Bestuurlijk thema	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Cultuur en Samenleving	48	2,75%	€ 12.448.068	3,33%
Economie en Innovatie	501	28,69%	€ 167.047.091	44,74%
Energie	48	2,75%	€ 23.970.064	6,42%
Milieu, Landschap en Natuur	131	7,50%	€ 43.800.837	11,73%
Mobiliteit en Infrastructuur	25	1,43%	€ 63.331.350	16,96%
Onderwijs en Arbeidsmarkt	962	55,10%	€ 51.872.916	13,89%
Toerisme en Recreatie	3	0,17%	€ 109.842	0,03%
Zorg en Welzijn	28	1,60%	€ 10.758.094	2,88%
Totaal	1.746	100,00%	€ 373.338.263	100,00%

Tabel 19: Aantal projecten en Europese subsidie per bestuurlijk thema in Limburg

Topsector	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Agrofood	224	12,83%	€ 14.964.047	4,01%
Chemie	38	2,18%	€ 15.120.181	4,05%
Energie	23	1,32%	€ 15.055.308	4,03%
High Tech Systemen en Materialen (HTSM)	87	4,98%	€ 26.252.164	7,03%
Life Sciences en Health	176	10,08%	€ 97.800.946	26,20%
Logistiek	20	1,15%	€ 62.183.739	16,66%
Tuinbouw en Uitgangsmaterialen	6	0,34%	€ 1.312.856	0,35%
Water en Maritiem	4	0,23%	€ 1.155.886	0,31%
Niet van toepassing (economisch)	67	3,84%	€ 26.983.946	7,23%
Subtotaal	645	36,94%	€ 260.829.074	69,86%
Niet gecategoriseerd (niet-economisch)	1.101	63,06%	€ 112.509.189	30,14%
Eindtotaal	1.746	100,00%	€ 373.338.263	100,00%

Tabel 20: Aantal projecten en Europese subsidie per topsector in Limburg

Organisatienaam	Aantal projecten	Europese subsidie
Universiteit Maastricht	224	€ 103.573.698
Stichting Zuyd Hogeschool	37	€ 7.569.328
Gemeente Venlo	18	€ 7.143.388
Gemeente Maastricht	18	€ 3.797.648
Provincie Limburg	17	€ 40.524.311
Academisch Ziekenhuis Maastricht	17	€ 8.228.364
Open Universiteit	15	€ 6.136.084
Gemeente Heerlen	13	€ 5.307.396
DSM Materials Science Center B.V.	12	€ 2.720.457
Stichting Gilde Opleidingen	11	€ 1.961.132

Tabel 21: Top-10 Limburgse organisaties in aantallen projectdeelnames met bijbehorende subsidie

Projectnaam	EIB-bijdrage
ACADEMISCH ZIEKENHUIS MAASTRICHT - PHASE 2	€ 105.000.000
BOELS CONSTRUCTION EQUIPMENT	€ 40.000.000
LIMBURGS ENERGIE FONDS	€ 30.000.000
SFSB LIMBURG SUSTAINABILITY LOANS FOR CITIZENS	€ 75.000.000
Subtotaal directe leningen	€ 250.000.000
ABN AMRO BANK NV LOAN FOR SMES II	€ 19.680.300
ABN AMRO BANK NV LOAN FOR SMES III	€ 14.057.357
ABN AMRO BANK NV LOAN FOR SMES IV	€ 14.057.357
BNG BANK INFRASTRUCTURE MBIL	€ 14.057.357
DE LAGE LANDEN CIRCULARITY L4SME-MIDCAPS	€ 3.711.142
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS I	€ 8.434.414
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS I	€ 8.434.414
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS II	€ 11.245.886
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS III	€ 11.245.886
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS IV	€ 11.245.886
DEUTSCHE BANK KMU & MID-CAP LOAN III	€ 1.405.736
DEUTSCHE BANK KMU & MID-CAP LOAN IV	€ 281.147
EUROPEAN SMES EXPORT FUNDING PLATFORM	€ 140.574
FIVE DEGREES (EGFF)	€ 210.860
FIVE DEGREES (EGFF)	€ 210.860
ING BANK LOAN SUSTAINABLE PROJECTS SMES&MIDCAPS	€ 2.805.459
ING BANK LOAN SUSTAINABLE PROJECTS SMES&MIDCAPS	€ 2.805.459
ING BANK NV LOAN FOR SMES AND MIDCAPS VI	€ 7.872.120
KPN 5G NETWORK INITIAL DEPLOYMENT	€ 16.868.829
LTE VOLTE - HIGH SPEED MOBILE INTERNET ROLLOUT	€ 4.146.920
NETHERLANDS FLOOD DEFENSE PPP	€ 733.082
NETHERLANDS FLOOD DEFENSE PPP	€ 12.315.777
NETHERLANDS OFFSHORE WIND	€ 11.639.492

NETHERLANDS OFFSHORE WIND	€ 11.245.886
NETHERLANDS OFFSHORE WIND	€ 10.121.297
NIBC MID-CAP GUARANTEE	€ 1.408.276
NIBC MID-CAP GUARANTEE	€ 9.137.282
NWB BANK CLIMATE ACTION & WATER MANAGEMENT MBIL	€ 5.622.943
NWB BANK INFRASTRUCTURE MBIL	€ 22.491.772
NWB BANK INFRASTRUCTURE MBIL II	€ 14.057.357
PAN EUROPEAN BNP PARIBAS LEASING SOLUTIONS	€ 2.249.177
QREDITS LOAN FOR SMES I	€ 4.498.354
QREDITS LOAN FOR SMES I	€ 1.124.589
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES - SUSTAINABILITY	€ 2.811.471
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS II	€ 5.622.943
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS III	€ 9.840.150
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS IV	€ 14.057.357
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS V	€ 14.057.357
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS V	€ 5.622.943
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS V	€ 16.868.829
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS VI	€ 11.245.886
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS VII	€ 11.245.886
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS VIII	€ 7.028.679
RABOBANK SME AND MIDCAP SUPPORT	€ 7.197.367
RIVERROCK SENIOR LOAN FUND I	€ 1.012.130
SFSB NATIONAAL ENERGIEBESPAARFONDS	€ 6.916.220
SFSB NATIONAAL ENERGIEBESPAARFONDS	€ 1.518.195
SG INNOVATIVE EQUIPMENT LEASING FRAMEWORK LOAN	€ 843.441
Subtotaal indirecte leningen	€ 375.452.107
Eindtotaal	€ 625.452.107

Tabel 22: EIB-gelden Limburg

Europees programma	2015	2016	2017	2018
Akkerbouw	€ -	€ -	€ -	€ -
Basisbetaling	€ 35.788.737	€ 23.199.621	€ 22.890.959	€ 23.232.035
Jonge landbouwers	€ -	€ 316.006	€ 359.603	€ 378.544
Teruggave crisisreserve	€ 872.902	€ 413.072	€ 387.891	€ 393.259
Veehouderij	€ 2.732.731	€ 272.246	€ 183.377	€ 207.215
Vergroeningsbetaling	€ -	€ 9.848.324	€ 9.714.688	€ 9.893.774
Directe betalingen	€ 39.394.370	€ 34.049.269	€ 33.536.518	€ 34.104.826
Algemeen	€ -	€ -	€ -	€ -
Tuinbouw	€ 11.679.042	€ 9.973.217	€ 9.452.706	€ 8.928.465
Veehouderij	€ -	€ -	€ -	€ -
Zuivel	€ -	€ -	€ 775.257	€ -5.088.410
Markt- en prijsbeleid	€ 11.679.042	€ 9.973.217	€ 10.227.963	€ 3.840.055
Totaal pijl 1	€ 51.073.412	€ 44.022.486	€ 43.764.481	€ 37.944.881
Grondgebonden	€ 4.805.208	€ 3.282.158	€ 4.979.728	€ 5.019.438
Niet-grondgebonden*	€ 2.627.245	€ 1.794.518	€ 1.416.332	€ 2.062.910
Plattelandsbeleid	€ 7.432.453	€ 5.076.675	€ 6.396.060	€ 7.082.348
Totaal Pijl 2	€ 7.432.453	€ 5.076.675	€ 6.396.060	€ 7.082.348
Eindtotaal	€ 58.505.865	€ 49.099.161	€ 50.160.541	€ 45.027.229

Tabel 23: Betalingen vanuit het GLB aan Limburgse organisaties per jaar

* Van deze categorie zijn de verleende subsidiebedragen aanwezig in de overall database

Gemeente	Aantal organisaties	Aantal betalingen	Europese subsidie
Beek	28	152	€ 739.850
Beekdaelen	135	712	€ 2.971.666
Beesel	36	195	€ 750.025
Bergen (L.)	94	522	€ 2.502.474
Brunssum	4	20	€ 105.148
Echt-Susteren	172	921	€ 4.294.685
Eijsden-Margraten	178	982	€ 5.219.666
Gennep	76	404	€ 1.542.856
Gulpen-Wittem	148	858	€ 3.979.498
Heerlen	14	65	€ 246.060
Horst aan de Maas	349	1.820	€ 7.194.575
Kerkrade	9	49	€ 213.536
Landgraaf	17	95	€ 280.434
Leudal	316	1.708	€ 6.995.915
Maasgouw	58	295	€ 1.230.663

Maastricht	37	186	€ 812.101
Meerssen	44	270	€ 1.062.996
Mook en Middelaar	13	76	€ 333.819
Nederweert	204	1.060	€ 4.320.475
Peel en Maas	340	1.698	€ 5.511.407
Roerdalen	137	756	€ 3.107.694
Roermond	67	339	€ 5.809.953
Simpelveld	48	275	€ 1.182.990
Sittard-Geleen	75	422	€ 1.975.718
Stein	24	146	€ 616.189
Vaals	26	161	€ 798.001
Valkenburg aan de Geul	61	330	€ 1.561.258
Venlo	82	409	€ 19.277.685
Venray	319	1.696	€ 6.449.290
Voerendaal	83	434	€ 1.606.450
Weert	129	657	€ 2.494.692
Totaal	3.323	17.713	€ 95.187.769

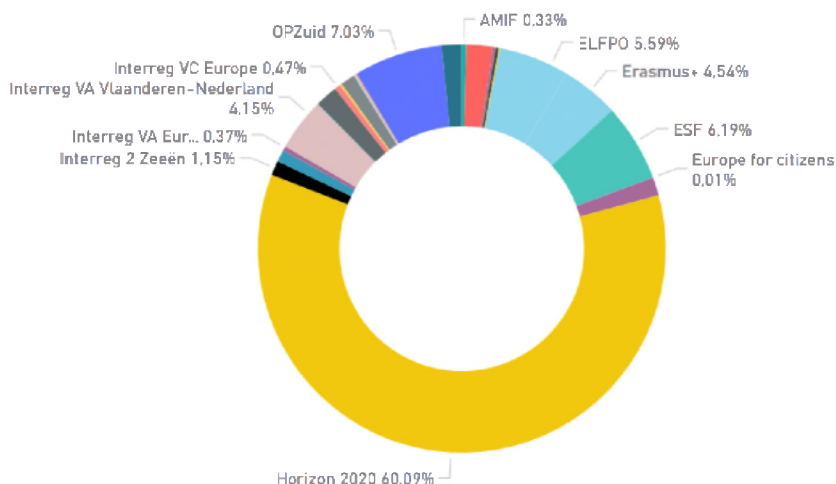
Tabel 24: Betalingen GLB in Limburg periode 2017-2018

Bijlage 2

Deelgegevens provincie Noord-Brabant

Europees programma	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
ELFPO	483	12,60%	€ 43.182.164	5,59%
Interreg 2 Zeeën	22	0,57%	€ 8.871.412	1,15%
Interreg VA Duitsland-Nederland	37	0,97%	€ 7.297.443	0,94%
Interreg VA Euregio Maas-Rijn	10	0,26%	€ 2.885.396	0,37%
Interreg VA Vlaanderen-Nederland	57	1,49%	€ 32.021.094	4,15%
Interreg VB Noordzee	3	0,08%	€ 295.637	0,04%
Interreg VB North West Europe	25	0,65%	€ 13.773.185	1,78%
Kansen voor West II (OP West)	11	0,29%	€ 1.328.554	0,17%
OP Noord	4	0,10%	€ 824.379	0,11%
OP Oost	16	0,42%	€ 1.306.374	0,17%
OPZuid	115	3,00%	€ 54.300.036	7,03%
Subtotaal regionale regie	783	20,43%	€ 166.085.674	21,50%
AMIF	3	0,08%	€ 2.560.110	0,33%
EFMZV	4	0,10%	€ 773.824	0,10%
ESF	2.041	53,26%	€ 47.788.771	6,19%
Subtotaal nationale regie	2.048	53,44%	€ 51.122.705	6,62%
CEF	14	0,37%	€ 16.598.059	2,15%
COSME	14	0,37%	€ 1.315.952	0,17%
COST	1	0,03%	€ 321.234	0,04%
Creative Europe	22	0,57%	€ 1.753.839	0,23%
EaSI	1	0,03%	€ 54.778	0,01%
Erasmus+	209	5,45%	€ 35.056.121	4,54%
Europe for citizens	11	0,29%	€ 47.438	0,01%
EUROSTARS	39	1,02%	€ 11.153.830	1,44%
Horizon 2020	661	17,25%	€ 464.121.395	60,09%
Interreg VC Europe	12	0,31%	€ 3.646.228	0,47%
LIFE	11	0,29%	€ 8.919.218	1,15%
URBACT	3	0,08%	€ 0	0,00%
Urban Innovative Actions	3	0,08%	€ 12.167.600	1,58%
Subtotaal Europese regie	1.001	26,12%	€ 555.155.692	71,88%
Eindtotaal	3.832	100,00%	€ 772.364.070	100,00%

Tabel 25: Aantal projecten en Europese subsidie per programma in Noord-Brabant

Figuur 10: Brabantse projecten per Europees programma in euro's

Bestuurlijk thema	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Cultuur en Samenleving	80	2,09%	€ 31.587.698	4,09%
Economie en Innovatie	992	25,89%	€ 455.442.795	58,97%
Energie	199	5,19%	€ 77.967.814	10,09%
Milieu, Landschap en Natuur	181	4,72%	€ 55.987.523	7,25%
Mobiliteit en Infrastructuur	67	1,75%	€ 47.241.715	6,12%
Onderwijs en Arbeidsmarkt	2.280	59,50%	€ 91.384.605	11,83%
Toerisme en Recreatie	7	0,18%	€ 1.547.794	0,20%
Zorg en Welzijn	26	0,68%	€ 11.204.125	1,45%
Totaal	3.832	100,00%	€ 772.364.070	100,00%

Tabel 26: Aantal projecten en Europese subsidie per bestuurlijk thema in Noord-Brabant

Topsector	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Agrofood	339	8,85%	€ 38.254.597	4,95%
Chemie	67	1,75%	€ 37.252.198	4,82%
Energie	82	2,14%	€ 26.085.853	3,38%
High Tech Systemen en Materialen (HTSM)	391	10,20%	€ 245.663.914	31,81%
Life Sciences en Health	176	4,59%	€ 107.081.101	13,86%
Logistiek	66	1,72%	€ 54.890.414	7,11%
Tuinbouw en Uitgangsmaterialen	18	0,47%	€ 5.971.612	0,77%
Water en Maritiem	17	0,44%	€ 5.297.635	0,69%
Niet van toepassing (economisch)	97	2,53%	€ 45.813.719	5,93%
Subtotaal	1.253	32,70%	€ 566.311.043	73,32%
Niet gecategoriseerd (niet-economisch)	2.579	67,30%	€ 206.053.027	26,68%
Eindtotaal	3.832	100,00%	€ 772.364.070	100,00%

Tabel 27: Aantal projecten en Europese subsidie per topsector in Noord-Brabant

Organisatiennaam	Aantal projecten	Europese subsidie
Technische Universiteit Eindhoven	331	€ 165.094.197
Universiteit van Tilburg	55	€ 30.578.733
ZLTO	49	€ 9.813.794
Philips Electronics Nederland B.V.	46	€ 24.401.470
Stichting Avans Hogeschool	33	€ 7.654.203
Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek TNO	32	€ 14.488.370
Stichting Fontys	32	€ 8.364.972
Philips Medical Systems Nederland B.V.	24	€ 14.264.393
Gemeente Eindhoven	20	€ 13.210.172
Stichting Breda University of Applied Sciences	20	€ 4.755.934

Tabel 28: Top-10 Brabantse organisaties in aantallen projectdeelnames met bijbehorende subsidie

Projectnaam	EIB-bijdrage
AMPHIA HOSPITAL	€ 100.000.000
CM (EGFF)	€ 5.000.000
CM (EGFF)	€ 5.000.000
ETZ HOSPITAL	€ 43.000.000
GN STORE NORD ACOUSTIC TECHNOLOGY RDI II	€ 4.600.000
HOUSING CORPORATION TRUDO	€ 75.000.000
INTRINSIC ID (EGFF)	€ 5.500.000
INTRINSIC ID (EGFF)	€ 5.500.000
ONS MIDDELBAAR ONDERWIJS	€ 60.000.000
PHILIPS MEDTECH R&D	€ 161.500.000
PRODRIVE TECHNOLOGY SOLUTIONS RDI	€ 50.000.000
WATER SUPPLY PROVINCE NORTH BRABANT II	€ 150.000.000
Subtotaal directe leningen	€ 665.100.000
ABN AMRO BANK NV LOAN FOR SMES II	€ 53.987.344
ABN AMRO BANK NV LOAN FOR SMES III	€ 38.562.389
ABN AMRO BANK NV LOAN FOR SMES IV	€ 38.562.389
BNG BANK INFRASTRUCTURE MBIL	€ 38.562.389
DE LAGE LANDEN CIRCULARITY L4SME-MIDCAPS	€ 10.180.471
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS I	€ 23.137.433
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS I	€ 23.137.433
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS II	€ 30.849.911
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS III	€ 30.849.911
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS IV	€ 30.849.911
DEUTSCHE BANK KMU & MID-CAP LOAN III	€ 3.856.239
DEUTSCHE BANK KMU & MID-CAP LOAN IV	€ 771.248
EUROPEAN SMES EXPORT FUNDING PLATFORM	€ 385.624
FIVE DEGREES (EGFF)	€ 578.436
FIVE DEGREES (EGFF)	€ 578.436

ING BANK LOAN SUSTAINABLE PROJECTS SMES&MIDCAPS	€ 7.695.983
ING BANK LOAN SUSTAINABLE PROJECTS SMES&MIDCAPS	€ 7.695.983
ING BANK NV LOAN FOR SMES AND MIDCAPS VI	€ 21.594.938
KPN 5G NETWORK INITIAL DEPLOYMENT	€ 46.274.866
LTE VOLTE - HIGH SPEED MOBILE INTERNET ROLLOUT	€ 11.375.905
NETHERLANDS FLOOD DEFENSE PPP	€ 2.011.003
NETHERLANDS FLOOD DEFENSE PPP	€ 33.784.855
NETHERLANDS OFFSHORE WIND	€ 31.929.658
NETHERLANDS OFFSHORE WIND	€ 30.849.911
NETHERLANDS OFFSHORE WIND	€ 27.764.920
NIBC MID-CAP GUARANTEE	€ 3.863.208
NIBC MID-CAP GUARANTEE	€ 25.065.553
NWB BANK CLIMATE ACTION & WATER MANAGEMENT MBIL	€ 15.424.955
NWB BANK INFRASTRUCTURE MBIL	€ 61.699.822
NWB BANK INFRASTRUCTURE MBIL II	€ 38.562.389
PAN EUROPEAN BNP PARIBAS LEASING SOLUTIONS	€ 6.169.982
QREDITS LOAN FOR SMES I	€ 12.339.964
QREDITS LOAN FOR SMES I	€ 3.084.991
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES - SUSTAINABILITY	€ 7.712.478
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS II	€ 15.424.955
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS III	€ 26.993.672
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS IV	€ 38.562.389
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS V	€ 38.562.389
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS V	€ 15.424.955
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS V	€ 46.274.866
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS VI	€ 30.849.911
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS VII	€ 30.849.911
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS VIII	€ 19.281.194
RABOBANK SME AND MIDCAP SUPPORT	€ 19.743.943
RIVERROCK SENIOR LOAN FUND I	€ 2.776.492
SFSB NATIONAAL ENERGIEBESPAARFONDS	€ 18.972.695
SFSB NATIONAAL ENERGIEBESPAARFONDS	€ 4.164.738
SG INNOVATIVE EQUIPMENT LEASING FRAMEWORK LOAN	€ 2.313.743
Subtotaal indirecte leningen	€ 1.029.946.781
Eindtotaal	€ 1.695.046.781

Tabel 29: EIB-gelden Noord-Brabant

Europees programma	2015	2016	2017	2018
Akkerbouw	€ -	€ -	€ -	€ -
Basisbetaling	€ 105.112.247	€ 68.137.756	€ 69.058.489	€ 66.405.678
Jonge landbouwers	€ -	€ 1.154.403	€ 1.374.521	€ 1.322.007
Teruggave crisisreserve	€ 2.614.144	€ 1.237.058	€ 1.194.905	€ 1.144.463
Veehouderij	€ 3.736.897	€ 372.286	€ 231.597	€ 302.522

Vergroeningsbetaling	€ -	€ 28.757.727	€ 29.270.815	€ 27.987.132
Directe betalingen	€ 111.463.287	€ 99.659.231	€ 101.130.326	€ 97.161.801
Algemeen	€ -	€ -	€ -	€ -
Tuinbouw	€ 3.381.573	€ 2.887.665	€ 2.982.655	€ 2.339.466
Veehouderij	€ -	€ -	€ -	€ -
Zuivel	€ 464.130	€ 4.869.012	€ 7.662.594	€ -1.528.273
Markt- en prijsbeleid	€ 3.845.702	€ 7.756.677	€ 10.645.249	€ 811.192
Totaal pijler 1	€ 115.308.990	€ 107.415.907	€ 111.775.575	€ 97.972.994
Grondgebonden	€ 1.126.556	€ 769.485	€ 2.394.552	€ 2.812.316
Niet-grondgebonden*	€ 1.002.397	€ 684.679	€ 2.802.534	€ 5.411.904
Plattelandsbeleid	€ 2.128.953	€ 1.454.163	€ 5.197.086	€ 8.224.220
Totaal Pijler 2	€ 2.128.953	€ 1.454.163	€ 5.197.086	€ 8.224.220
Eindtotaal	€ 117.437.942	€ 108.870.071	€ 116.972.661	€ 106.197.214

Tabel 30: Betalingen vanuit het GLB aan Brabantse organisaties per jaar

* Van deze categorie zijn de verleende subsidiebedragen aanwezig in de overall database

Gemeente	Aantal organisaties	Aantal betalingen	Europese subsidie
Alphen-Chaam	183	1.046	€ 4.625.829
Altena	295	1.783	€ 10.228.025
Asten	149	861	€ 4.799.368
Baarle-Nassau	170	985	€ 5.454.651
Bergeijk	177	1.024	€ 4.112.101
Bergen op Zoom	79	402	€ 1.860.770
Bernheze	258	1.364	€ 5.044.210
Best	48	238	€ 904.879
Bladel	120	696	€ 2.427.081
Boekel	125	633	€ 2.526.444
Boxmeer	201	1.123	€ 6.305.057
Boxtel	98	544	€ 2.807.987
Breda	127	636	€ 2.799.787
Cranendonck	121	643	€ 2.550.948
Cuijk	113	586	€ 2.531.487
Deurne	300	1.651	€ 6.039.947
Dongen	70	361	€ 1.458.716
Drimmelen	178	1.047	€ 4.829.902
Eersel	179	997	€ 4.235.591
Eindhoven	16	82	€ 347.045
Etten-Leur	94	507	€ 1.924.703

Geertruidenberg	36	211	€ 1.220.066
Geldrop-Mierlo	30	166	€ 533.372
Gemert-Bakel	280	1.525	€ 6.813.910
Gilze en Rijen	94	544	€ 4.081.381
Goirle	48	286	€ 1.382.347
Grave	54	312	€ 1.543.872
Haaren	138	732	€ 2.591.421
Halderberge	160	896	€ 3.615.155
Heeze-Leende	126	683	€ 3.039.700
Helmond	32	165	€ 2.499.852
Heusden	92	489	€ 2.368.052
Hilvarenbeek	193	1.075	€ 5.047.323
Laarbeek	111	618	€ 2.442.986
Landerd	161	844	€ 3.413.127
Loon op Zand	66	360	€ 1.340.898
Meerijstad	488	2.646	€ 10.323.720
Mill en Sint Hubert	117	634	€ 2.388.947
Moerdijk	196	1.252	€ 8.149.216
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	42	233	€ 910.488
Oirschot	198	1.105	€ 3.882.619
Oisterwijk	103	566	€ 2.164.282
Oosterhout	100	539	€ 2.515.250
Oss	335	1.978	€ 9.076.659
Reusel-De Mierden	168	949	€ 4.136.388
Roosendaal	188	1.027	€ 4.318.640
Rucphen	131	721	€ 4.413.301
's-Hertogenbosch	149	843	€ 6.087.160
Sint Anthonis	312	1.704	€ 7.922.858
Sint-Michielsgestel	146	773	€ 2.948.047
Someren	164	935	€ 4.506.381
Son en Breugel	36	196	€ 482.424
Steenbergen	209	1.323	€ 9.001.790
Tilburg	79	429	€ 4.481.829
Uden	145	743	€ 2.601.792
Valkenswaard	64	336	€ 1.519.847
Veldhoven	26	128	€ 475.010
Vught	29	176	€ 859.039
Waalre	15	84	€ 453.923
Waalwijk	82	447	€ 1.613.818
Woensdrecht	92	544	€ 2.823.220
Zundert	294	1.484	€ 5.365.235
Totaal	8.630	47.910	€ 223.169.875

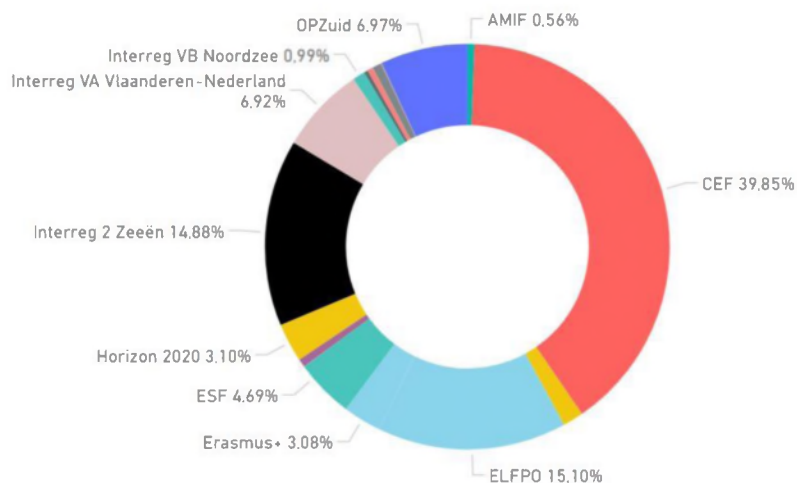
Tabel 31: Betalingen GLB in Noord-Brabant periode 2017-2018

Bijlage 3

Deelgegevens provincie Zeeland

Europees programma	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
ELFPO	105	24,88%	€ 18.719.473	15,10%
Interreg 2 Zeeën	34	8,06%	€ 18.449.285	14,88%
Interreg VA Vlaanderen-Nederland	30	7,11%	€ 8.571.833	6,92%
Interreg VB Noordzee	4	0,95%	€ 1.226.043	0,99%
Interreg VB North West Europe	2	0,47%	€ 373.478	0,30%
Kansen voor West II (OP West)	2	0,47%	€ 24.628	0,02%
OP Oost	1	0,24%	€ 67.418	0,05%
OPZuid	33	7,82%	€ 8.636.104	6,97%
Subtotaal regionale regie	211	50,00%	€ 56.068.263	45,23%
AMIF	1	0,24%	€ 690.774	0,56%
EFMZV	24	5,69%	€ 2.022.044	1,63%
ESF	135	31,99%	€ 5.809.566	4,69%
Subtotaal nationale regie	160	37,91%	€ 8.522.384	6,88%
CEF	4	0,95%	€ 49.399.974	39,85%
COST	1	0,24%	€ 3.212	0,00%
EaSI	1	0,24%	€ 27.389	0,02%
Erasmus+	24	5,69%	€ 3.813.922	3,08%
Europe for citizens	1	0,24%	€ 17.500	0,01%
EUROSTARS	4	0,95%	€ 804.733	0,65%
Horizon 2020	13	3,08%	€ 3.838.695	3,10%
Interreg VC Europe	2	0,47%	€ 543.595	0,44%
LIFE	1	0,24%	€ 910.038	0,73%
Subtotaal Europese regie	51	12,09%	€ 59.359.059	47,89%
Eindtotaal	422	100,00%	€ 123.949.706	100,00%

Tabel 32: Aantal projecten en Europese subsidie per programma in Zeeland

Figuur 11: Zeeuwse projecten per Europees programma in euro's

Bestuurlijk thema	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Cultuur en Samenleving	6	1,42%	€ 2.154.633	1,74%
Economie en Innovatie	128	30,33%	€ 19.678.920	15,88%
Energie	14	3,32%	€ 4.859.748	3,92%
Milieu, Landschap en Natuur	62	14,69%	€ 25.683.940	20,72%
Mobiliteit en Infrastructuur	11	2,61%	€ 52.535.128	42,38%
Onderwijs en Arbeidsmarkt	166	39,34%	€ 10.826.337	8,73%
Toerisme en Recreatie	25	5,92%	€ 3.575.400	2,88%
Zorg en Welzijn	10	2,37%	€ 4.635.600	3,74%
Totaal	422	100,00%	€ 123.949.706	100,00%

Tabel 33: Aantal projecten en Europese subsidie per bestuurlijk thema in Zeeland

Topsector	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Agrofood	93	22,04%	€ 13.916.621	11,23%
Chemie	9	2,13%	€ 1.952.145	1,57%
Energie	8	1,90%	€ 2.122.811	1,71%
High Tech Systemen en Materialen (HTSM)	19	4,50%	€ 3.464.893	2,80%
Life Sciences en Health	8	1,90%	€ 3.689.822	2,98%
Logistiek	8	1,90%	€ 50.842.826	41,02%
Tuinbouw en Uitgangsmaterialen	2	0,47%	€ 212.227	0,17%
Water en Maritiem	28	6,64%	€ 3.498.111	2,82%
Niet van toepassing (economisch)	13	3,08%	€ 3.578.816	2,89%
Subtotaal	188	44,55%	€ 83.278.271	67,19%
Niet gecategoriseerd (niet-economisch)	234	55,45%	€ 40.671.434	32,81%
Eindtotaal	422	100,00%	€ 123.949.706	100,00%

Tabel 34: Aantal projecten en Europese subsidie per topsector in Zeeland

Organisatiernaam	Aantal projecten	Europese subsidie
Stichting HZ University of Applied Sciences	35	€ 6.363.228
Gemeente Middelburg	19	€ 4.540.065
N.V. Economische Impuls Zeeland	12	€ 2.187.324
Dow Benelux B.V.	10	€ 2.366.891
Gemeente Goes	10	€ 1.815.230
Scalda Stichting voor middelbaar beroepsonderwijs en volwasseneneducatie	10	€ 1.232.206
Provincie Zeeland	9	€ 2.224.016
Gemeente Schouwen-Duiveland	6	€ 728.206
Gemeente Terneuzen	6	€ 659.904
Stichting ter exploitatie proefboerderij Rusthoeve	6	€ 625.640

Tabel 35: Top-10 Zeeuwse organisaties in aantallen projectdeelnames met bijbehorende subsidie

Projectnaam	EIB-bijdrage
TENNET SOUTH-WEST 380KV WEST	€ 250.000.000
Subtotaal directe leningen	€ 250.000.000
ABN AMRO BANK NV LOAN FOR SMES II	€ 6.125.918
ABN AMRO BANK NV LOAN FOR SMES III	€ 4.375.656
ABN AMRO BANK NV LOAN FOR SMES IV	€ 4.375.656
BNG BANK INFRASTRUCTURE MBIL	€ 4.375.656
DE LAGE LANDEN CIRCULARITY L4SME-MIDCAPS	€ 1.155.173
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS I	€ 2.625.394
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS I	€ 2.625.394
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS II	€ 3.500.525
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS III	€ 3.500.525
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS IV	€ 3.500.525
DEUTSCHE BANK KMU & MID-CAP LOAN III	€ 437.566
DEUTSCHE BANK KMU & MID-CAP LOAN IV	€ 87.513
EUROPEAN SMES EXPORT FUNDING PLATFORM	€ 43.757
FIVE DEGREES (EGFF)	€ 65.635
FIVE DEGREES (EGFF)	€ 65.635
ING BANK LOAN SUSTAINABLE PROJECTS SMES&MIDCAPS	€ 873.260
ING BANK LOAN SUSTAINABLE PROJECTS SMES&MIDCAPS	€ 873.260
ING BANK NV LOAN FOR SMES AND MIDCAPS VI	€ 2.450.367
KPN 5G NETWORK INITIAL DEPLOYMENT	€ 5.250.787
LTE VOLTE - HIGH SPEED MOBILE INTERNET ROLLOUT	€ 1.290.818
NETHERLANDS FLOOD DEFENSE PPP	€ 228.188
NETHERLANDS FLOOD DEFENSE PPP	€ 3.833.551
NETHERLANDS OFFSHORE WIND	€ 3.623.043
NETHERLANDS OFFSHORE WIND	€ 3.500.525
NETHERLANDS OFFSHORE WIND	€ 3.150.472
NIBC MID-CAP GUARANTEE	€ 438.356

NIBC MID-CAP GUARANTEE	€ 2.844.176
NWB BANK CLIMATE ACTION & WATER MANAGEMENT MBIL	€ 1.750.262
NWB BANK INFRASTRUCTURE MBIL	€ 7.001.049
NWB BANK INFRASTRUCTURE MBIL II	€ 4.375.656
PAN EUROPEAN BNP PARIBAS LEASING SOLUTIONS	€ 700.105
QREDITS LOAN FOR SMES I	€ 1.400.210
QREDITS LOAN FOR SMES I	€ 350.052
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES - SUSTAINABILITY	€ 875.131
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS II	€ 1.750.262
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS III	€ 3.062.959
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS IV	€ 4.375.656
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS V	€ 4.375.656
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS V	€ 1.750.262
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS V	€ 5.250.787
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS VI	€ 3.500.525
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS VII	€ 3.500.525
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS VIII	€ 2.187.828
RABOBANK SME AND MIDCAP SUPPORT	€ 2.240.336
RIVERROCK SENIOR LOAN FUND I	€ 315.047
SFSB NATIONAAL ENERGIEBESPAARFONDS	€ 2.152.823
SFSB NATIONAAL ENERGIEBESPAARFONDS	€ 472.571
SG INNOVATIVE EQUIPMENT LEASING FRAMEWORK LOAN	€ 262.539
Subtotaal indirecte leningen	€ 116.867.571
Eindtotaal	€ 366.867.571

Tabel 36: EIB-gelden Zeeland

Europees programma	2015	2016	2017	2018
Akkerbouw	€ 5.417	€ 1.954	€ 594	€ -
Basisbetaling	€ 43.392.236	€ 28.128.498	€ 27.637.989	€ 28.284.068
Jonge landbouwers	€ -	€ 596.378	€ 717.936	€ 675.122
Teruggave crisisreserve	€ 1.131.959	€ 535.663	€ 494.837	€ 518.140
Veehouderij	€ 1.467.005	€ 146.149	€ 94.008	€ 115.673
Vergroeningsbetaling	€ -	€ 12.064.579	€ 11.886.447	€ 12.134.681
Directe betalingen	€ 45.996.617	€ 41.473.221	€ 40.831.811	€ 41.727.684
Algemeen	€ -	€ -	€ -	€ -
Tuinbouw	€ 36.186	€ 30.901	€ 56.952	€ -
Veehouderij	€ -	€ -	€ -	€ -
Zuivel	€ 58.771	€ 616.549	€ 433.753	€ 343.018
Markt- en prijsbeleid	€ 94.958	€ 647.450	€ 490.705	€ 343.018
Totaal pijler 1	€ 46.091.574	€ 42.120.671	€ 41.322.516	€ 42.070.702
Grondgebonden	€ 5.974.134	€ 4.080.583	€ 1.428.507	€ 1.497.162
Niet-grondgebonden*	€ 4.179.585	€ 2.854.831	€ 1.227.239	€ 1.375.988
Plattelandsbeleid	€ 10.153.719	€ 6.935.413	€ 2.655.746	€ 2.873.150
Totaal Pijler 2	€ 10.153.719	€ 6.935.413	€ 2.655.746	€ 2.873.150
Eindtotaal	€ 56.245.293	€ 49.056.084	€ 43.978.262	€ 44.943.852

Tabel 37: Betalingen vanuit het GLB aan Zeeuwse organisaties per jaar

* Van deze categorie zijn de verleende subsidiebedragen aanwezig in de overall database

Gemeente	Aantal organisaties	Aantal betalingen	Europese subsidie
Borsele	292	1.716	€ 7.944.851
Goes	114	624	€ 4.590.087
Hulst	279	1.681	€ 10.131.126
Kapelle	69	359	€ 1.382.692
Middelburg	78	452	€ 2.549.429
Noord-Beveland	105	624	€ 6.628.020
Reimerswaal	123	706	€ 4.135.570
Schouwen-Duiveland	251	1.527	€ 9.991.989
Sluis	417	2.394	€ 14.415.224
Terneuzen	359	2.090	€ 12.225.010
Tholen	229	1.380	€ 8.232.981
Veere	295	1.686	€ 5.986.907
Vlissingen	34	170	€ 708.228
Totaal	2.645	15.409	€ 88.922.114

Tabel 38: Betalingen GLB in Zeeland periode 2017-2018

Bijlage 4

Berekening van de multiplier

Van veel Europese programma's zijn alleen de verstrekte subsidiebedragen bekend en niet de totale projectomvang. Die totale omvang zou een beter beeld geven van de gehele impact van de geïnventariseerde projecten op Zuid-Nederland. Bovendien is per project de projectomvang noodzakelijk als input voor het berekenen van de werkgelegenheid. Op basis van ervaringen is per Europees programma een gemiddeld subsidiepercentage bepaald. ERAC vertaalt deze in de gemiddelde multiplier per programma, weergegeven in tabel 39, 40 en 41.

Op basis van de verleende Europese subsidie per programma in Zuid-Nederland en met gebruikmaking van de gemiddelde multiplier, geldt dat de multiplier voor Zuid-Nederland op dit moment **1,70** bedraagt. Wanneer de programma's worden uitgesplitst naar regionale, nationale en Europese regie, zien we grote verschillen in multiplier. De multiplier voor Europese programma's onder regionale regie bedraagt **2,48**, die voor Europese programma's onder nationale regie **2,00** en voor Europese programma's onder Europese regie geldt een multiplier van **1,35**.

Zoals te zien is, lokt een euro binnen een programma onder regionale regie meer overige investeringen uit dan programma's onder Europese regie zoals Horizon2020.

Europees programma	Multiplier
ELFPO	2,86
Interreg 2 Zeeën	2,00
Interreg VA Duitsland-Nederland	2,00
Interreg VA Euregio Maas-Rijn	2,00
Interreg VA Vlaanderen-Nederland	2,00
Interreg VB Noordzee	2,00
Interreg VB North West Europe	2,00
Kansen voor West II (OP West)	2,86
OP Noord	2,86
OP Oost	2,86
OPZuid	2,86
Gemiddelde multiplier	2,48

Tabel 39: Multiplier regionale regie per programma

Europees programma	Multiplier
AMIF	2,00
EFMZV	2,00
ESF - Actieve Inclusie	2,00
ESF - Duurzame inzetbaarheid	2,00
ESF - Sociale Innovatie	2,00
Gemiddelde multiplier	2,00

Tabel 40: Multiplier nationale regie per programma

Europees programma	Multiplier
CEF - Telecom	2,22
CEF - Transport	2,22
COSME	1,43
COST	1,00
Creative Europe	2,00
EaSI	1,14
EEE-F	20,00
ELENA	1,00
Erasmus+	1,00
Europe for Citizens	2,00
EUROSTARS	2,00
Horizon 2020 - COFUND	1,18
Horizon 2020 - Coordination and Support Action	1,18
Horizon 2020 - ERC Grant	1,18
Horizon 2020 - Innovation Action	1,18
Horizon 2020 - Marie Curie	1,18
Horizon 2020 - overig	1,18
Horizon 2020 - Research & Innovation Action	1,18
Horizon 2020 - SME	1,18
Interreg VC Europe	1,48
LIFE	1,48
URBACT	2,00
Urban Innovative Actions	1,25
Gemiddelde multiplier	1,35

Tabel 41: Multiplier Europese regie per programma